PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 695) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By Order of the President, A. S. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za celo leto..... $6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto... 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 301. — ŠTEV. 301. NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 23, 1920. — ČETRTEK, 23. DECEMBRA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

ZAVEZNIKI SO ODSTOPILI OD SVOJEGA STALIŠČA

TUDI ONI SO PRIŠLI DO SPOZNANJA, DA NI MOGOČE IZVESTI VERSAILLSKE POGODBE. — NEMČIJA BO OHRANILA DEL SVOJIH LADIJ. — NA PODLAGI AMERIŠKEGA DOLARJA BO DOLOČENA CENA.

Bruselj, Belgija, 22. decembra. — Temelj, na katerem nameravajo delegati na drugi finančni konferenci v Bruselju zgraditi svoje poslopje, je izplačanje sto tisoč milijonov mark v zlatu od strani Nemčije. Ta odškodnina, ki seveda daleč zaostaja za svotami, kateer se je imenovalo v versaillski mirovni pogodbi, so smatrana za iztirljivo le pod pogojem, da se podpira Nemčijo na način, katerega so določili nemški delegatje.

Kot se glasi so pričeli zavezniški izvedenci spoznavati stiske, v katerih se nahaja Nemčija in prav posebno pa je uplival nanje argument, da je treba Nemčijo vzdržati nad vodo, če hoče zadostiti svojim obveznostim. V koliko bo mogoče opustiti natančno izvedbo versaillske mirovne pogodbe, to bo seveda odvisno od različnih zavezniških vlad, katerim bdo njih delegati predložili svoja priporočila.

Komaj je najti le še enega posameznega delegata, ki bi bil naziranja, da bi bilo mogoče dobesedno izvesti mirovno pogodbo. Zavezniški izvedenci soglašajo z Nemci v tem, da bo treba odškodnino v glavnem plačati v blagu. Gotovo svoto v gotovini pa se bo kljub temu zahtevalo po enem letu ali dveh, če ne takoj.

Današnja seja je bila pravzaprav priprava za odgodenje konference, koje zopetni sestanek je določen na dan 10. januarja. Zavezniški delegati imajo namen sestati se še enkrat med seboj, da izmenjajo svoje nazore ter pridejo do dogovora, ki se bo nato zrcalil v njih poročilih na posamezne zavezniške vlade.

Nemški delegati so še vedno zaposleni s seznamom vprašanj, katerega so jim predložili zavezniki in ki se tiče obširnega polja. Iz nekaterih teh vprašanj se sklepa, da ne smatrajo zavezniški izvedenci v Nemčijo uveljavljeno indirektno obdačenje za dosti visoko. Nemcem se stavlja vprašanja, če so njih davki na alkohol, pivo, tobak in sladkor tako visoki kot davki slične vrste v Franciji in Angliji. Nadaljna vprašanja se tikajo nemške finančne politike, tikajoče se obdačenja bogatih ljudi in glede celega davčnega programa v naslednjih dveh letih.

Delegati so se morali obvezati k molku, vendar pa previdevajo utis, da bodo svojim vladam priporočili, naj puste Nemčiji del 350 tisoč ton ladijske prostornine, katero bi morala Nemčija izročiti na temelju versaillske mirovne pogodbe. Nemci zahtevajo, da se izreči premoženje Nemcev v drugih deželah zopet njih prvotnim lastnikom. Nekateri med zavezniki pa so za to, da se uporabi ta premoženja kot neko kreditno bazo, čeprav bi bilo premoženje Nemčije v združenih državah v sedanjem trenutku nezadostno, da pokrije potrebe Nemčije v sedanjem trenutku.

Ameriški dolar se smatra za zaželjiv denar, vkaterem bi se določilo višino vojne odškodnine. Za Nemčijo je nemogoče eksportirati zlato marko in dolar je v sedanjem času najbolj stalna valuta.

V TRENTON, N. J. SODIJO V GALOP

Ob eni zjutraj sta bila aretirana in ob šestih zvečer sta se že nahajala v državni kaznilnici.

Država New Jersey je bila od nekdaj ponosna na svojo hitro justico. Tudi v slučaju, katerega hočemo navesti v naslednjem, je lahko ponosna. Stvar se je završila na naslednji način:

— Ob dvanajstih opolnoči: — Neki nočni stražnik v Milltown, N. J., je šel mimo tamošnje First National Bank. Čul je žvižg, a se delal kot da smatra ta žvižg za pihanje vetra ter šel naprej svoja pota.

Pet minut poneje je telefoniral županu.

Od dvanajst in pet minut pa do dvanajst in petnajst minut je telefoniral župan svojim prijateljem.

Ob dvanajstih in dvajset minut so obkolili banko.

Ob dvanajstih in enoindvajset minut so pričeli streljati na štiri bežeče bančne roparje in eden teh, neki Worhees, ki je slišal žvižgati svinčenko tik mimo svoje glave, se je ustavil ter se dal prijeti. Obstal je tudi eden njegovih tovarišev, dočim sta ostala dva zbežala.

Ob eni uri zjutraj so zaprli oba lopova v okrajno ječo, ki se nahaja štiri milje od pozorišča vloma. Tam sta morala oba vlomilca petnajst ur misliti o svojih korakih ter se čuditi minljivosti posvetne slave.

Ob štirih popoldne sta bila privedena pred sodnika Daly ter se priznala krivim.

Ob štirih in dve minuti sta bila spoznana krivim ter obsojena na ječo od štirih let in osem mesecev pa do sedmih let.

Ob šestih zvečer istega dne sta že nastopila svojo kazen v državni jetnišnici v Trentonu.

Premislite dobro, komu hočete vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zmešnjave, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zasebni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane stvari preko starim iskušenim in premoženim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje zaupanjem polne obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas po novi svari in na nov način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljatve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	$2.40	1,000 kron	$ 7.75
400 kron	$3.20	5,000 kron	$38.50
500 kron	$4.00	10,000 kron	$76.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POBIJTE LOPOVE — PRAVI POLIC. ŠEF

Drastične odredbe čikaškega policijskega načelnika. — Policisti bodo postrelili zločince pri 'delu'

Chicago, Ill. 21. decembra. — Čikaški policijski načelnik Fitzmorris je mnenja, da bi bilo treba za preganjanje čikaških lopovov in vlomilcev mnogo avtomobilov, ki se odlikujejo z veliko brzino.

To je en način, s pomočjo katerega bi se mesto morda rešilo te lopovske nadloge.

Drugi način, ki si ga omišlja policijski načelnik, pa je bolj drastičen in po našem mnenju bi bil tudi mnogo boljši in bolj uspešen. On namreč tudi pravi: — Pobijte in postrelite lopove, kadar jih zalotite pri njihovem nečednem in nepoštenem delu, mesto da jih aretirate, kakor je sedaj običajno.

— Moje povelje policistom se glasi, — je dejal policijski načelnik, — naj policisti nikar ne skušajo aretirati lopovov, pri čemur izpostavljajo nevarnosti tudi svoje lastno življenje, temveč naj jih kratkomalo postrele na mestu njihovih dejanj. To je tudi razlog, da ubije čikaška policija izza 11. novembra povprečno po dva lopova na teden.

— Jaz sem preskrbel najhitrejše avtomobile detektivom za preganjanje zločincev, tako da se detektivi lahko poslužijo svojih revolverjev, kadar pridejo v bližino teh lopovov, — je pristavil policijski načelnik. Ravno pred nekaj dnevi sem postavil v policijsko službo štiri izvrstne avtomobile, katerih se bodo posluževali najboljši strelci naše policije. S temi avtomobili lahko prehite vsako banditsko bando, ki bi poskušala pobegniti v avtomobilu. Avtomobili, ki se jih poslužuje newyorški policijski department, so glede brzine daleč zadaj za našimi avtomobili.

— Šoferji teh avtomobilov se morajo zglasiti vsakih trideset minut na našem glavnem stanu. V trenotku, ko dobimo poročilo o kakem zločinu, je že policija tudi na lice mesta, kjer se je izvršil zločin ali vlom.

Moje mnenje je, da najmočnejši faktor, ki more zredčiti zločine, je uniformirani policist na ulici. Jaz sem odpravil mnogo posebnih policistov, mesto njih pa sem nastavil nadaljnih 1000 uniformiranih mož.

— V tistem trenotku, ko sem bil imenovan policijskim načelnikom mesta Chicaga, sem pričel takoj s svojim delom. Vsi policisti so morali na ulico, da se čimprej preprečijo zločini. Policijskemu departmentu sem nadalje prepovedal vmešavanje v politiko. Policist, ki je kreatura politične pristranosti ali graftarije, je mnogo bolj nevaren kakor pa terikoli bandit.

Blaznikova Pratika

Cena je 15 centov.

Posebno izdajo za Ameriko smo prejeli iz starega kraja.

Kdor jo hoče imeti naj pošlje takoj poštne znamke in natančen naslov in poslali mu jo bomo.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ŽIVINSKI TRGOVEC JE BIL POMILOŠČEN

Sodnik je ostro ožigosal pomiloščenje bogatega moža, ki je ogrožal življenje otrok.

Chicago, Ill., 22. decembra. — Pomiloščenje bogatega živinskega mešetarja, James A. Dorsey-a od strani predsednika Wilsona, je napotilo sodnika Landisa v zveznem sodišču do tega, da je dal izraza par pikrim opazkom. Landis je izvedel za pomiloščenje ravno v trenutku, ko je bil na tem, da obsodi sedem mož, ki so udrli v tovorne vozove in ki so bili prije ti radi kršenja meddržavne trgovske postave.

Dorsey je prodajal krave, ki so bile jetične ter je izdajal svoje živali za "pristne holštanske" krave. Na ta način se mu je posrečilo oslepariti na tisoče ljudi. Posluževal se je pri tem pošte ter bil obsojen na temelju zveznih postav. Svojo kazen je nastopil v juniju leta 1919. To se je zgodilo v juniju 1920. Pretekli teden pa je odredil predsednik pomiloščenje kravjega prekupca.

Sodniku in porotnikom je prav postbno stopala pred duševne oči možnost, da je na tisoče otrok izgubilo svoja življenja, ker so pili mleko jetičnih krav.

Landis je rekel, ves razburjen proti grešnikom, ki so stali pred njim, kakorhitro je izvedel za pomiloščenje:

— Danes vas ne bom obsodil. Ravnokar sem izvedel, da je bil pomiloščen James A. Dorsey, neki človek, katerega sem poslal za osem let v ječo. Svetoval bi vam, da stopite v zvezo z Dorsey-jem ter izveste, kakšne korake je storil, da je prišel iz ječe. Potem vas tudi ni treba biti strah glede strosodil. Vi ste ukradli le par sto dolarjev. Mož, o katerem sem govoril, pa je ukradel na stotine tisočev. Vsled tega si lahko mislite, da vas ne morem obsoditi, dokler imam v mislih Dorsey zadevo. —

Razsodba je bila preložena na dan 6. januarja.

AMERIKANEC PLAČAL VELIKO NAJDENINO.

Pariz, Francija, 22. decembra. Neki Amerikanec, po imenu Wessend iz New Yorka, ki je dospel včeraj v Pariz, je pozabil v vlaku svojo ročno torbico, v kateri je imel akcije in sekuritete v vrednosti dveh milijonov dolarjev ter zapazil svojo izgubo šele takrat, ko je hoted vpisati svoje ime v knjigo hotela, v katerem se je nastanil. Policija je bila takoj obveščena.

Danes se je oglasil policijski komisar Cudailles pri Wessendu ter mu izročil torbico, koje vsebine se ni nikdo dotaknil. Našel jo je neki zavirač, ko je bil dotični vagon potisnjen na stranske tračnice. Wessend je izplačal možu 50,000 frankov.

ANGLEŽINJE KOT POROTNICE.

London, Anglija, 22. decembra. Za božičnih praznikih bodo v vseh angleških porotah zastopane ženske. Zanimivo je, da se bo pri tem tudi razpravljalo o dva tisoč slučajih ločitve zakona, ki stoje na koledarjih posameznih sodišč.

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, ali poslati denar v domovino, da si ga potnik sam kupi, pišite najprvo za tozadevna pojasnila na znano in zanesljivo tvrdko

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

VELIKA BEDA PO CELI ANGLIJI

Tudi v Angliji pričakujejo kaj slabo zimo za revnejše sloje prebivalstva, ki ne zaslužijo dosti.

London, Anglija, 22. decembra. Angleški narod je v velikih skrbeh glede nezaposlenosti, katero je opaziti vsepovsod in v nekaterih krogih se daje izraza naziranju, da je kriza resnejša kot je bila katerakoli, ki se je preje pojavila v Angliji.

Ta pesimizem sili na dan tudi iz uvodnih člankov v listih, ki se pečajo z vladnimi predlogi, tikajočimi se odprave bede in v številnih člankih je opaziti celo razdražen ton, ki spravlja še bolj ostro na dan žalostne izglede, tikajoče se bodoče zime ali pravzaprav zime, ki je že nastopila. Splošno prevladuje občutek, da bodo prinesli naslednji meseci kljub vsej pomoči, katero bo mogoče uveljaviti, velika pomanjkanja in trpljenja za številne tisoče.

Ministrski predsednik Lloyd George je včeraj v poslanski zbornici objavil svoje načrte glede podpore za nezaposlene in listi mu svetujejo, naj stori kar je v njegovih močeh, da odpomore položaju s pomočjo sredstev, ki morejo imeti seveda le začasno vrednost. Nekateri listi zagovarjajo načrte vlade ter izjavljajo, da so boljši kot so bila vsa prizadevanja vseh prejšnjih vlad, ki so skušale odpomoči kritičnemu položaju na polju dela. Na drugi strani pa seveda tudi ne manjka listov, ki očitajo vladi, da stori premalo, da stori preveč ali da ne stori pravega.

Dežela, — tako trdijo nekateri kritiki, — je že itak preobložena z bremeni in s takimi pomožnimi akcijami kot jih predlaga ministrski predsednik, ne bo mogoče doseči ničesar uspešnega. Trdi se, da skuša vlada sedanje zadrege odstraniti, da obremeni bodočnost v upanju, da ne bodo sedanji ministri več v službi, ko bo prišlo do poloma.

BOLGARI IN JUGOSLOVANI SE NE RAZUMEJO.

Pariz, Francija, 22. decembra. V nekem sporočilu iz Sofije je Bulgarska prenehala dobavljati Jugoslaviji premog, nakar se je slednja osvetila s tem, da je ustavila vse vlake, odhajajoče na Bulgarsko. Soglasno z določbami mirovne pogodbe je Bulgarska obvezana dobavljati svojemu prejšnjemu sovražniku premog.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po osemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljatve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	$ 2.40
100 lir	$ 4.20
300 lir	$12.00
500 lir	$20.00
1000 lir	$39.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

D'ANNUNZIO IGNORIRA LAŠKI ULTIMATUM

D'ANNUNZIO NE PRIZNAVA RAPALLSKE POGODBE. — NJEGOVI LEGIONARJI SO ZOPET ZASEDLI DALMATINSKE KRAJE. — KRALJ SANKCIONIRAL POGODBO.

Rim, Italija, 21. decembra. — Ne oziraje se na ultimatum, ki ga je poslal prismojenemu pesniku d'Annunziju italijanski general Caviglia, poveljnik italijanskih čet v okolišu Reke, je d'Annunzio izjavil, da ne priznava rapallske pogodbe ter da bo temu primerno postopal. Nadalje je d'Annunzio informiral italijanskega generala, da je sklenil ustavljati se vsem poskusom, da bi se ga spravilo z Reke.

Pri Castelvenierju severoiztočno Zadra, se je izkrcalo z nekega d'Annunzijevega rušilca 120 njegovih legionarjev, ki imajo pri sebi tudi eno strojno puško. Tako poroča Agenzia Stefani. Lokalna garnizija se je umaknila v Zader.

Ista agencija nadalje naznanja, da spravljajo d'Annunzijevi komisarji v svet vesti, da bodo legionarji slednjega zasedli še nadaljne kraje v Dalmaciji.

General Caviglia je v svojem ultimatu na d'Annunzija od slednjega zahteval izpraznitev otokov Arbe in Veglije kakor tudi oddajo vsega vojnega materiala, ki se nahaja na Reki. General je dal d'Annunziju do šestih zvečer čas, da odgovori na ta ultimat.

Sedj bo general Caviglia proklamiral ostro blokado Reke ter otokov Arbe in Veglije. Nov ablokada, je rečeno, bo popolnoma odrezala Reko ter dotične otoke od ostalega sveta.

Nadalje zahteva general Caviglia od d'Annunzija, da slednji takoj razpusti svoje čete, kajti rapallska pogodba je bila že sankcijonirana od kralja ter potrjena od zbornice kakor tudi od senata.

Senatorji in poslanci italijanske zbornice pravijo, da je položaj Reke in njenega prismojenega Don Kišota najbol tragičen položaj Italije izza velikega umika italijanske armade pred Avstrijci. Splošno naziranje pa vlada ,da morajo vse stranke pozabiti na svoja medsebojna sovraštva ter pomagati vladi, da izpolni svoje dolžnosti mednarodnega dogovora glede jadranskega vprašanja.

Predno je general Caviglia naznanil d'Annunziju, da je kralj podpisal rapallsko pogodbo, mu je pisal prijazno pismo, v katerem ga je prosil, naj se pokori zakonom in narodni volji. (Šibo v roke, šibo, pa naseškati razposajenega pesnika! To bi bilo pametnejše od italijanske vlade kot pa pošiljanje tragičnih ultimatov ter izvajanje harlekinad, katerim se smeje že ves svet. O. stavca).

BOLJŠEVIKI PRIPRAVLJAJO NOVO OFENZIVO

V KAVKAZU SE VEŽBA NOVA BOLJŠEVIŠKA ARMADA, KI ŠTEJE 100.000 MOŽ. — BESARABIJA OGROŽENA. — SOVJET BO PRIČEL ZIMSKO VOJNO KAMPANJO.

Pariz, Francija, 21. decembra. — Francoska vlada je dobila od svojih komisarjev, ki se mudijo v deželah, katere mejijo na boljševiško Rusijo ter od svojih tajnih agentov poročila, da boljševiki reorganizirajo svoje armade ter se pripravljajo na novo veliko ofenzivo, katero bodo udejstvili v najbližji bodočnosti.

Od estonske meje se poroča, da se vrši tamkaj velika koncentracija boljševiških čet. Pri Gačini, ki leži ravno nasproti estonskemu mestecu Narva, je utaborjenih štirideset tisoč mož boljševiške armade. Ta kraj leži ob direktni progi, ki vodi iz Petrograda v Reval.

Estonija je bila prva baltiška država, ki je sklenila z boljševiki mir, pa tudi sicer so njena stremljenja in nazori precej boljševiški.

Južno od Letve se ne vrše velike boljševiške koncentracije, vendar pa je ta dežela zelo izpostavljena nevarnosti boljševiškega napada in upada, in sicer iz Estonije.

Dne 26. decembra bodo praznovali boljševiki obletnico svojega vhoda v Rigo, ki se je izvršil leta 1918.

Jugoiztočno Rige je opaziti velike kolone boljševiške vojske, ki se pomikajo proti litvinski meji, med Dvinskom in Vitebskom ter ogrožajo Vilno. Sovjetska armada je bila zelo pomnožena z zajetjem Wranglove armade, od katere so se skoro vsi možje pridružili boljševikom. Nadalje je Wranglova armada pomnožila sovjetske armade za petnajt tisoč konjev, petdeset aeroplanov, za stotine topov vseh kalibrov do težkih oblegovalnih havbic in možnarjev, velikansko množino municije, tisoče strojnih pušk in za milijonsko število navadnih pušk, revolverjev ter ostalega manjšega orožja. Boljševiška armada je dobila od Wranglove armade tudi veliko uniform ter drugih vojnih potrebščin. V krimskem okraju se sedaj vežba nova boljševiška armada, ki šteje 100.000 mož. Ta armada prične kaj lahko ogrožati Besarabijo.

Ugovori, ki se morda lahko pojavijo v Rusiji sami, češ, naj se ne vodi zimske kampanje, ne bodo odvrnili boljševiških komisarjev, da ne bi izvedli svojih načrtov. Ugodno za zimsko kampanjo boljševiških armad je pa tudi to, ker so zamrznila jezera ter močvirja, preko katerih je sedaj kaj lahko korakati, če ni pretežkih trenov.

STOPET DELAVCEV JE BILO USMRČENIH

Glasi se, da je prišlo v Petrogradu do velikih izgredov. — Sto mrtvih pri železniški nesreči.

London, Anglija, 22. decembra. Soglasno z neko brzojavko iz Helsingforsa na Central News, ki je datirana z današnjim dnem, se poroča iz Petrograda o resnih delavskih kravalih. Nemiri so bili konečno zatrti ter se glasi, da je bilo usmrčenih 105 delavcev, ki so se vdeležili izgredov.

Težkoče so se pričele, ko so sovjetske oblasti zavrnile zahtevo občinskih delavcev, da dobe več hrane in da se skrajša njih delavni čas. Njih delavni čas znaša po šestnajst ur na dan.

London, Anglija, 22. decembra. Iz Helsingforsa na Finskem se poroča na Central News, da je bilo v torek več sto ljudi ubitih ali ranjenih pri neki železniški nesreči, ki se je završila v bližini Petrograda. Katastrofo se pripisuje dejstvu, da je bil vlak prenapolnjen. Posameznosti glede nesreče niso še znane.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $6.00

Advertisement on agreement

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da bitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

London in politika Hardinga.

Iz Londona prihaja sporočilo, da so tam čuli, da bo novi ameriški predsednik povabil Anglijo, Francijo, Italijo, Japonsko in mogoče tudi Argentino in Chile, da stopijo skupaj ter zagotove svetu mir. Seveda je bila londonska vest sporočena tudi v Pariz in tam se je sedaj izvedelo, na kakšno stališče bi se postavila Francija vspričo takega načrta.

Prav lahko se dvomi, da je novoizvoljeni predsednik že kaj obelodanil ali namignil glede zunanje politike, katero nameravajo zastedovati Združene države pod njegovo administracijo. Lahko se dvomi tudi o tem, da je prišel Harding sploh še do kakšnega sklepa glede te zunanje politike ali glede sklepa glede korakov, katere namerava storiti, da nadomesti Ligo narodov s kako drugo organizacijo.

Če torej izjavljajo Angleži in Francozi, da so čuli o takih načrtih, se prav lahko domneva, da gre pri tem za poskusni angleški balon, katerega se je spustilo v zrak v namenu, da se z njegovo pomočjo izve za nazore bodočega predsednika Združenih držav.

Zelo dvomljivo je, da bi bil Harding pripravljen skleniti zvezo z Anglijo, Francijo, Italijo in Japonsko, kajti taka zveza bi tudi ne mogla zajamčiti miru za katerokoli daljšo dobo. Na temelju njegovih izjav se lahko reče, da je Harding sploh proti temu, da bi se spuščal v take kočljive zveze.

Bolj verodostojno je neko nadaljno namigavanje, ki prihaja iz ust senatorja Shield in ki pravi, dap ripisuje Harding veliko važnost načrtu, tikajočemu se velikega svetovnega tribunala. Mogoče se ne motimo, če domnevamo, da seb odo gibala prizadevanja novega predsednika v tej smeri.

Rapallska pogodba v italijanskem parlamentu.

24. novembra se se je pričela razprava o rapallski pogodbi. Prvi govornik je bil Colajanni (republikanec), ki je bil : nenja, da večina v deželi je zadovoljna s sporazumom, ker je ugodil aspiracijam italjanskega ljudstva. Italjani razumejo boj Dalmatincev, ali radi tega ni mogoče, odkloniti pogodbo. Izreka se za pripojitev Reke k Italiji. Pogodba pred vsem zmanjšuje vojaške stroške za eno milijardo na leto, izključuje, vsaj za dolgo vrsto let vojno z Jugoslavijo in dovoli Italiji mirno prodiranje na Balkan preko Jugoslovanov. Govornik upa na dobre odnošaje med obema državama. Italija pa kljub temu ne sme preslišati bolestnega krika Dalmacije in ako bi se kršile sakrosanktne pravice Italjanov v Dalmaciji le količkaj, ne bo Italija brez moči da jih bo mogla krepko braniti. Salvemini predlaga resolucijo, ki pravi, da rapallski sporazum odgovarja načelom narodne pravice in interesom Italije, želi, da bi sledile gospodarske in politične konvencije, da bi postala Italija mirovna posredovalka med obdunavskimi in balkanskimi državami, nasvetuje popolno razoroženje ob Adriji, kar bi predstavljalo najboljši temelj za italjansko-jugoslovansko prijateljstvo, končno hoče zakonito zaščito za manjšine glede pravne enakopravnosti in svobode v narodno-kulturnem delovanju v državi. Govornik povdarja potrebo solidarnosti z dalmatinskimi Italjani in kdor hoče ostati v duševni zvezi z Italijo, se mu ne sme delati nikakih ovir. Glede priključije Dalmacije k Italiji pa je stvar drugačna. Dežela šteje 630,000 Jugoslovanov, Italjanov je komaj 40,000, med temi 10,000 v Zadru, ki pripade k Italiji. Nacijonalisti so pokvarili mišljenje Tommasea in Mazzinija, ki sta očrtavala Dalmacijo za deželo z ogromno slovansko večino, tako da more dežela pripasti edinole naroni jugoslovanski državi. Govornik izvaja, da da bi Italija mogla Dalmacijo pravljati samo s pritiskom. Rapallska pogodba je prvi pravi mir, dosežen doslej po svetovni vojni. Ni pa jasno, kako bo mogla funkcijonirati neodvisnost Reke, jamstva za italjansko prebivalstvo v Dalmaciji niso zadostna kakor tdi ne za Jugoslovane v Julijski Benečiji, kjer naj končno neha delovati sistem vojaškega despotizma, kajti ako se bo nadaljeval, bo strmoglavljeno vse delo, pričeto v Rappallu. Vassalo (klerikalec), misli, da temeljne točke pogodbe dosegajo srednjo mero glede na žrtve in reciprokne popustitve, ki pa daje upanje na dobro bodočnost na obeh straneh.

Sforza o jadranskem vprašanju.

V zbornici je izjavil zunanji minister grof Sforza tekom debate o zakonskem načrtu ratifikacije rapallske pogodbe z ozirom na Dalmacijo nastopno: Prosimo svoje brate, naj žrtvujejo svojo žalost sreči in varnosti države, vendar pa ne sme ljubezen do domovine pomenjati omalovaževanje patrijotičnih čustev drugega plemena. Kar se tiče Slovencev, ki so bili priklopljeni našemu ozemlju, se jim zagotavlja najširša svoboda v jezikovnih in kulturnih odnošajih. Glede Reke je izjavil grof Sforza, naj Rečani ne vstrajajo na aneksiji, ker bi Italija ne mogla prelomiti dane besede, kar je tudi v interesu Reke same. V kratkem se bodo v Rimu in Belgradu pričela posvetovanja v svrho vzpostavitve prisrčnih odnošajev med obema narodoma, katerih produkti se medsebojno izpopolnjujejo. V svoj lastni prid, kakor tudi sosednje države, bo Italija pazila na to, da se prepreči obnovitev moči dinastije, ki je zapustila tako grenke spomine v Rimu akor v Belgradu. Z rapallsko pogodbo se je uresničila italjanska ideja, končnoveljavno uničiti Avstrijo. Rapallska pogodba bo v resnici tvorila pričetek plodonosnega in slavnega življenja ter prvi korak k zdravemu in mirnemu vplivu Italije od Jadranskega do Egejskega in Črnega morja, v našo dobrobit narodov, ki goje željo po odnošajih med narodi, ki bi bili manj prepojeni s sovraštvom in nasiljem.

Božična slika.

Ana, Marin, Brooklyn, N. Y.

Mraz je bilo, debela snežena odeja je pokrivala širno pokrajino, dol in breg, drevje je trepetalo, se žibilo pod težko odejo in se klanjalo. Ob vsakem pišu mrzle burje je zaječalo kakor v zibeli bolno dete. Dan se je nagibal, padal je mrak, črna noč je ovijala s svojim pajčolanom vso božjo ravan. Na jasnem nebu so se vžigale zvezde, žarele kakor v dragocene ri z biseri posuti zlati preprogi, pogrnjeni črez cel nebeški svod. Vse mirno, praznično je bilo povsod, kakor da že sniva o blagodejnem spanju. In še lepše je bilo kot praznično, saj je bil sveti večer, božična noč. V miru, v hrepenenju je vse praznovalo rojstvo božjega deteta-odrešenika.

V vsaki hiši je bila zbrana družina, zatopljena v pobožno molitev.

Tam v kotu so bile jaslice in pastirci, ki so gledali božje dete.

Zunaj iz stolpa so peli zvonovi, veselo, veličastno vabeč ljudi v cerkev k polnočni maši.

Neštetokrat se spomnjam božičnega večera, dasi je že nekaj let od tega, pa vendar mi je še popolnoma v duši.

Bila sem še majhna, imela sem tovarišice, ki smo se vedno igrale skupaj. Bila je sosedova Franeka štiriletna deklica, katere se vsaki hip živo spominjam in čestokrat pliti vstane njena slika v duši.

Tako tudi nocoj vidim ta drobni zagoreli obrazek, njene velike temne oči, ki so tako sanjavo zrle, skoro preveč otožno v svet in gosti kodri so ji padalali na čelo. Bila je boječa; kako počasi se je bližala včasih, ko jo je klical moj brat: Pojdi sem, Franeka, da mi bodeš povedala ono pesmico ter zapela, tako rad bi jo znal jaz, rad bi se je naučil od Tebe, Franeka. Počasi, boječe se je približala, pogledala ga z velikim na široko odprtimi očmi, povesila jih ter rekla: Saj znaš. Stala je pred njim, da se je komaj videl njen drobni obraz, izpod gostih kodrov! Ne, Franeka, neznam jo več, pozabil sem jo. Tako je lepa. No, vsaj še enkrat mi jo zapoj, T. sama potem jo bova pa oba! Zopet ga je pogledala ter začela peti svojim zvonkim, otroškim glasom:

Delajmo, delajmo, nova kolesa,
da se popeljemo v sveta nebesa . . .

— No, Franeka, tako lepo znaš peti, sedaj Te imam zelo rad, le sem pojdi, dam Ti sladčic, imam jih samo za Tebe.

Vzel jo je v naročje ter ji dal sladčic, potem je stekla veselo domov.

Pa približala se je hladna jesen, solnčni žarki so svetili le mrzio, brez toplote. Drevje je rumenelo, cvetje je povenelo, se osulo, padlo na tla, vsahnilo brez sledu . . .

Vse je postala pusto, prazno, brez življenja. Ptice so zbežale v druge tople kraje, kjer ni jeseni i nni zime, tam kjer sije vedno toplo solnce. In pri nas, vse je prazno, tiho, otožno.

In tedaj tudi moja mala tovarišica ostala je v hiši, kakor da tudi ona žaluje za poletjem, za ptičicam, za cvetjem. O, kako rzda je imela cvetlice, kako dobro si ji prijali topli solnčni žarki.

In zdaj ni ničesar več, vse je otožno brez spomladi!

Začelo je snežiti, otroci smo se veselili, a naša mala tovarišica, Franeka, bila je bolna. Mlado življenje je hiralo, venelo. Mati jo je prinesla v naročju, gledala je žalostno skozi okno, ko je padal zunaj sneg. Otroci smo bili veseli, delali sneženega moža. Ona je gledala nas brez veselja, žalostna. Njena temna polt je pobledela, oči so ji bile mokre, vlažne. Zopet je prišel moj brat: Kaj Ti je Franeka? Nič več ne prideš k nam, dolgčas mi je po Tebi, kako rad bi zopet slišal, da bi mi zapela ono lepo pesmico, kako se že glasi? Ne vem je več, pozabil sem. Ali mi hočeš zapeti še enkrat, Franeka? Pogledala ga je milo — žalostno, pa je poskusila peti — toda ni mogla več, glas je zastal, dušilo jo je. Saj njeno mlado življenje, je bila le še tanka nit, ki se vtrga zdaj — pa zdaj.

Bilo je zadnji dan pred Božičem. Kako težko je pričakovala božičnega večera, svete noči, ko bodo napravili jaslice, kako lepo bo tam v kotu sobe, jaslice, vse polno pastircev, Jezušček bo ležal na slami v jaslicah, in ona ga bo gledala tako veselo, zdrava bo zopet in pela bo pesmice, kakor prej, ko je bila še zdrava v poletju, ko je bilo vsejolno cvetja. Zjasnilo se je, nebo je žarelo, debel sneg je pokrival vsekrog. Dan se je nagibal, padal je mrak vsepovsod, tiho, mirno, praznično — prihajal je sveti večer — božična noč!

Veličastno so peli zvonovi! Ljudje so hodili krog hiš, zatopljeni v molitev. Tudi ta večer je žarelo na nebu miljone zvezd, kakor dragocena, z biseri posuta zlata preproga, čez ves nebeški svod! Po hišah so napravljali jaslice ter radostno peli božične pesmi. Kaj bi ne, saj je sveti večer božična noč, rojstvo božjega deteta!

Živo se spominjam, čeprav je minilo od tega nekaj let. Molili smo rožni venec, ko nenadoma nekdo potrka na vrata. Kdo pride nocoj ob takem času, ko se vsak veseli doma, ter praznuje sveti večer? Stopi v hišo, žalosten in otožen. Bil je Franekin oče. Pokleknil je ter z nami molil, da smo dokončali. Vsi smo nestrpno čakali, po kaj je prišel sosed.

Klečal je še dolgo, — molil ali mogoče mislil na svojo bolest, da skoro ni vedel kje da je. Čez dolge časa se prekriža, vstaja počasi, kakor da so mu odreveneli vsi udje. Sedel je na stol, pa glas mu ne gre iz grla, oči so mi bile solzne, skoro da ni zaplakal.

Franeka je umrla. V hrepenenju po svetem večeru je še doživela, njene velike, a motne oči so zrle v jaslice, na božje dete — tam so zastale, srce je nehalo biti, duša se je odločila v rajske višave! Poslovila se je od nas moja mala tovarišica. Odšla v lepši svet, kjer je večna spomlad, večne veselje!

Zunaj je pritiskal mraz, zvezde so še jasnejše žarele. Veličastno, zbrano so peli zvonovi, vabeči ljudi k polnočnici, oznanjujoč rojstvo, božjega deteta, položeno na slamo, v jaslice! In sosedova Franeka, moja tovarišica, leži na beli postelji, sredi sobe. Njene velike oči so bile napol odprte, kalne so zerle v jaslice. Goste kodre ji je opletal mirtin venec. Drobnih ročice se je opletal beli rožni venček. Otožno so metali zublji sveč svojo medlo svetlobo na ta angeljski obraz, ki je sanjal v srečnemf spanju na beli postelji.

Ni je bilo več med nami. Odšla je na sveti večer od nas, po poti, po kateri ni več vrnitve. Veseli se tam pomladi, cvetja, saj tam klije vse lepše, saj tam je večna pomlad, večno življenje.

Dolgo je že od tega svetega večera, pa meni še vedno vstaja v duši. Vidim jo tudi nocoj, kako njeno na pol odprto oko zre v jaslice, na licih blažen smehljaj. Vem, njen mali grobec je zapuščen, pohojen, ni več spominu, kjer leži drobno telo moje tovarišice iz otroških let.

Tudi nocoj je sveti večer, božična noč! Ubrano se glase zvonovi, vabeč ljudi v božji hram, k jaslicam, kjer leži božje dete. Pa moja duša je otrpla, ni več one radosti kakor je bila tedaj! Svet je mrzel, a tudi naša srca so trda, mrzla. Srečni so oni. Moja mala tovarišica ne prepeva med nami več, ne praznuje z nami več božične noči. Pač ona je srečna. Tam v rajskih višavah, zre v jaslice božje dete. Tam se veseli, prepeva z angeljci lepšo ter veselejšo božično pesem: Slava Bogu, na višavah!

Brzoparnik
"Calabria"
Cunard proge odpluje
28. decembra v Trst.
Cena za III. razred do Trsta
$120.—
z vojno takso vred.
Vsa tozadevna pojasnila daje
Tvrdka Frank Sakser
82 Cortlandt St., New York.

Peter Zgaga

— Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje, — pojejo Angleži ter streljajo pri tem Irce kot zajce.

* * *

— Nikdar ne bomo zapustili Sirije, — je rekel francoski ministrski predsednik.... Tako vedno pravijo veliki gospodje, med katerimi je bil nekoč tudi nemški Viljem, a sila okoliščin jih prisili, da izpremene svoja mnenja ter se vdinjo.

* * *

V naselbino je prišel nov župnik.

Zvečer se je izprehajal krog cerkve ter opazil lepega mladeniča, katerega bi rad dobil v svojo cerkveno občino.

— Poslušaj, dragi prijatelj, — mu je rekel — ali kdaj stopiš v hram, kjer se nahaja tvoje najlepše, tvoje vse?

— O seveda. Ravno sedaj grem k — — nji.

* * *

Dobil sem pismo, v katerem se rojak pritožuje, zakaj da je Jedrotina glava v glasilu stavljena z nemškimi črkami.

Na ime in na zunanjost ni nič dati, dragi prijatelj. Jedro in notranjost je vse.

Tako smo naprimer v našem kraju imeli človeka, ki se je pisal Hrast, pa je bežal pred vaškimi otročaji. Imeli smo pa tudi Falčnika, ki je bil strah vse okolice.

V Gorici izdajajo Italjani list v slovenskem jeziku, toda njega vsebina je zagrizeno italjanska.

Eden največjih Jugoslovanov se je pisal Strossmayer.

* * *

Ko so vprašali učenci učitelja, kaj pomeni beseda "fenomen" je odvrnil:

Beseda "fenomen" je tujka ter pomeni "izvanredno". Če naprimer vidite kravo, ni to nič izvanrednega. Če vidite vejo, ni to nič izvanrednega. Če pa vidite kravo, sedečo na veji ter pojočo kot ptič, je to nekaj izvanrednega, oziroma je to "fenomen".

* * *

Harding je že določil člane, ki bodo sedeli v njegovem kabinetu. Kljub temu je pa najbrže pozabil na par mest.

Tako mora naprimer imenovati tajnika za zunanje zapletljaje, tajnika za delavske štrajke, tajnika za armadne graftarske kontrakte, tajnika za mušajn, itd. . . .

* * *

Pred kratkim sem videl najnovejšo sliko Gabriela D'Annunzia.

Veliko kapo ima, na prsih vsepolno kolajn in zgoraj široke, spodaj pa ozke hlače.

Tako so široke ob ledjih, da bi človek nehote mislil, da jih je pripravil za kak poseben slučaj.

Rečem pa, da bi mu bile velike preozke ter da bi se mu vsebina izza pasa cedila, če bi začeli Jugoslovani obstreljevati Reko.

* * *

Trumbič je odstopil kot jugoslovanski zunanji minister.

Slovenci se ga bodo spominjali za vse večne čase. V njihovih srcih bo zapisan z istimi črkami kot Šušteršič.

To pa zastran njegovih "zaslug" za slovenski narod. Leta 1918 je namreč Trumbič podpisal Krfsko deklaracijo, ki spravlja Slovence pod srbski jarem, leta 1920 je pa v Rapalli z eno peresno potezo prodal Italiji nad pol miljona slovenskih ljudi.

S tem svojim dejanjem je celo svojega tovariša Šušteršiča prekosil v lopovstvu.

* * *

Izšli so starokrajski koledarji z malo izpremembo. Kjer je bil prej rodopis habsburške familije je sedaj rodopis Karagjorgjevičev, in kjer so stale prej besede "ušivi Srbi", je sedaj zapisano "zločinska habsburška vlada".

S tem je rešena čast in tudi neumnost.

* * *

Jako sem radoveden, kdaj se bo začela agitacija za prihodnje pošiljanje kšit v domovino.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Svetišče tapirjev.

Piše Harrp H. Dunn.

(Konec.)

Dočim se je vršilo to, je odjahal Ortega sam v gozd ter se vrnil po dveh urah z dobrotejenim srnjakom ki nam je izvrstno teknil. Indijanci pa so med tem razkrili, da je reka polna majhnih rib, ki niso bile daljše kot po dva palca. Slekli so svoje srajce ter bmalu nalovili nekaj teh rib. — Posušili so jih, pomešali s koruzno moko ter spekli te ribje pogače na ognju.

Noč je potekla brez vseh posebnih dogodkov, čeprav je moral eden izmed Indijancev stati na straži, kjer pa je najbrž zaspal, kajti zjutraj smo videli v blatu ob reki sledove velikega jaguarja. Ker je veter pihal iz taborišča ven na savano, se naše živali niso splašile, kar bi brez dvoma storile, če bi zaduhale jaguarja. — Predpoldne je ustrelil Harvey divjega purana in jaz sam sem streljal, čeprav brez uspeha, na največjega jelena, kar sem jih še kdaj videl na svetu.

Po siesti, ki je bila v resnici potrebna vsled dejstva, da smo se nahajali v sreu tropičnih krajev, je osemnajst stopinj severno od ekvatorja, sva jaz in Harvey v spremstvu enega izmed Indijancev, zadela na kamenito pot, ki je tekla med obema gričema ter preko nadaljne planjave, obsegajoče trideset ali štirideset akrov. Vedno pa je bila poraščena z zelenjem in občudovati smo morali spretnost, s katero so pred davnimi leti položili te neobsekane kamne ljudje plemena, o katerem je izginila sleherna sled. — Cesta, še vedno nekoliko višja ko sosedni teren, je tekla v ravni črti preko savane ob vznožju reke ga griča, ki je bil višji kot ostali

Ko smo dospeli do vznožja tega griča, je Harvey naenkrat ustrelil v grmovje in prvem strelu je sledil takoj drugi. Videl sem neko žival, ki je padla v travo. —

— Imam ga, tapirja! — je zakričal Harvey.

Planil je v grmovje proti mestu, kjer je domneval da bo naša žival, a ni je bilo vse tam — Bila je hudo ranjena in šele pozneje jo je našel neki Indijanec, težko ranjeno, globlje v džungli.

Ta tapir je bil nekoliko svetlejše barve kot pa oni, katerega se preje videli na trati in dosti svetlejše barve kot oni, katerega smo ustrelili ob reki navzdol. — Razliko je brez dvoma pripisovati mimikriji ali barv prilagedenju k okolici, kajti tapirji so v višje ležečih krajih še svetlejše barve kot pa oni v džungli ob reki.

Ustrojena koža tapirja je skoro četrt palca debela. Indijanci je rabijo za izdelovanje sandal, ki so zelo trpežne. Poslali smo fanta naprej v taborišče, da pomaga pri razdelesenju tapirja in jaz in Harvey sva odšla naprej, po griču navzgor. Cesta, ki je vodila k vznožju griča, se je končala pri kamenitih stopnicah, nekako šest čevljev širokih, ki so se dvigale v špirali do vrha griča.

Nama obema se je zdelo, da mora to biti Grič tapirjev, a večerni mrak je napravil konec naši prizadevanjem. Vrnila sva se v taborišče veliko hitreje kot sva pa prišla iz njega Pričelo je deževati, a zjutraj je bilo nebo čisto in sveže od nočnega naliva. — Harvey in jaz sva se zopet napotila nazaj po navedeni cesti ter po griču navzgor. Na poti h griču sva zopet videla tri nadaljne tapirje in tri srne, ki so se pasle na trati, a pustila sva živali na miru.

Zemlja je pokrivala več kot eno kamenitih stopnic, a še vedno je bilo videti dosti, da je dobil človek pojem o stavbinski znožnosti neznanega primitivnega rodu Pet takih špiral je bilo treba premagati, predno sva dospela do vrha griča, a zgrajeni sta bili tudi dve nasprotni špirali, očividno v namenu, da se izpolni magično število sedem, ki prevladuje s takorednostjo med razvalinami Mehike, od razpadlega kitajskega svetišča na ravninah Sonore pa do razvalin v Bacalar. Na vrhu griča je moralo stati nekoč poslopje, toliko je bilo gotovo, a kake vrste je bilo to poslopje, to je bilo nemogoče reči brez natančne ljudi, ki bi izkopavali.

V nekem davnem času so morali ljudje odrezati vrh griča in napraviti ravnino, ki je obsegala približno štirideset kvadratnih čevljev. Na tej ravnini je moralo stati poslopje, a nalivi stoletij so izbrisali zadnjo sled o njem in ničesar drugega ni bilo videti na vrhu kot grmičevje in drevje..

Veliki, kvadratni obloki iz sekanega kamena so gledali iz zemlje in našli smo tudi ostrine pšic. Pri kopanju v tleh smo našli lončeno posodo, katero je najti v vseh mehiških razvalinah. Te izkopnine pa ne pomenjajo ničesar kajti predstavljajo ostanke nomadskih plemen, ki so začasno prebivala v razvalinah dolgo časa potem, ko so izginili prvotni stanovalci.

Naravne sile so uničile lončeno posodo prastarih plemen z izjemo one, ki je bila skrita v lukajah.

Ko smo preiskali vrhunce griča, smo našli le malo, z izjemo kupca, ki je obsceboval škorpijone in stonoge.

Ob priliki obeda pa je odšel eden izmed indijanskih fantov ter pričel iskati surove čebule. Ni bil še daleč stran, ko je zaklical: — Ajui estan los dioses. (Tukaj so bogovi). Povedel nas je k dvema stebroma, ki sta nekoč predstavljala oboda vrat v svetišče. Polovica stebrov je bila zakopana v zemljo, a nekako štirje čevlji so še vedno gledali ven — in na vrhu vsakega teh stebrov je bila lepo izrezana glava tapirja.

Vsak steber je bil povprečno en čevelj v premeru, izsekan iz sivkastozelenega diorita, katerega je najti v sreu države Guerrero, približno petsto milj od Griča tapirjev. Vsled tega si ni mogoče misliti drugega kot to, da so privlekli ta kamen iz tako velikanske razdalje, preko gričev in dolin in preko številnih rek, predno je dospel na svoje mesto v sreu džungle v Tabasco.

Vsaka posamezna črta tapirjeve glave je bila izklesana na popolen način in le kipar bi mogel pojasniti razliko med obema. — Oči so bile prvotno napravljene iz zelenega kamna, a našli smo le eno oko.

Ko smo izmerili stebre ter govorili o realističnem delu tega prahistoričnega Fidija, nas je eden izmed naših indijanskih spremljevalcev opozoril na originale, katere je bilo videti v dolini.

Obrnili smo svoj pogled proti ravnini, ki se je stezala spodaj ter zapazili pet tapirjev, ki so se počasi premikali ter pasli. Bili so kot ovce, ki nikdar ne obrnejo pogledov od človeka, ter se sedaj približajo, sedaj odstranijo.

Ničesar jim nismo hoteli storiti ter preživeli še nadaljna dva dni s preiskavanjem razvalin, ne da bi bili našli kako stvar, ki bi jo bilo vredno odnesti.

Na povratnem potovanju smo se zopet vkrcali v motorni čoln, ki nas je odvedel do Frontera. — Na tem potovanju po reki navzdol smo streljali na najmanj pet deset aligatorjev in morskih volkov, a posrečilo se nam je ubiti le enega izmed aligatorjev in tri izmed ljudožrskih rib, kajti sledje so izginile, kakorhitro je počila puška.

Ko sem se vrnil v Mexico City sem sporočil dr. Batrasu in profesorju Mena glede vsega, kar sem videl na Griču tapirjev.

— Ali ste v resnici prepričani, da so bile to podobe tapirjev? — je vprašal dr. Batras. — Gotovo vam je znano, da smo našli zobove mastodona v jezeru Chapala.

Profesor Mena pa je le skomignil z rameni ter rekel:

— V Mehiki je najti številne čudne stvari.

Svetovna produkcija volne znaša okoli 3 milijone funtov, in sicer proizvajajo Združene države in Kanada 470 milijonov funtov, Avstralija 742 milijonov funtov, Azija 273 milijonov funtov, Afrika 208 milijonov funtov.

Ovac je na svetu okoli 592 milijonov.

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1898. GLAVNI URAD ELY, MINN. INKORPORIRANA LETA 1909

Glavni Uradniki

Predsednik: MIHAEL SOVINŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 108, Penn Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minnesota.
Blagajnik neizplačanih zavarnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 642 E. 68th Street, S. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki.

JOHN GOUŠE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9640 Avenue M. So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

Porotniki.

GREGOR J. PORENTA, Box 175, Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 423 Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, R. R. Box 94, Export Pa.

Pravni Odbor.

JOHN PLAUTZ Jr., 452 7th Ave., So. Sumet, Mich.
JOHN MOVERN, 2254 2nd Ave., Duluth Minnesota.
MATT. POGORELC, 1 W. Madison St. Chicago, Ill.

Računovalni Odbor.

RUDOLF PERDAN, 1021 E. 61st Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4234 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 2nd Ave Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tičajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom k obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, ob škodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 3 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Kdor želi postati član naj se oglasi pri tajniku bližnega društva JSKJ. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Nove društve se lahko vsanovi s 6 ali več članstvi.

Dopisi.

Reading, Pa.

Kakor je razvidno, sem potom članstva pooblaščen zopet prejemati društvene prispevke za leto 1921. in izvrševati tajniške posle za društvo št. 61 JSKJ.

Obenem naznanjam živečim izven naselbine, da je za prihodnje leto izvoljen sledeči društveni odbor: John Šimer, predsednik; Jernej Jaklevič, podpredsednik; Jahn Pezdire, tajnik; Anton Jaklič, zapisnikar; Anton Jaklič, blagajnik; nadzorniki: Frank Špehar, Matija Vardijan in John Požek; porotniki: John Stublar, John Gabrijan in John Križan.

Cenjeni sobratje in sestre! Leto 1920. gre k zatonu, zapustilo nas bo in nastopilo bo novo. Glejmo, da bo to novo leto srečnejše. V pretečenem letu nismo veliko napredovali pri članstvu. Glejmo, da bomo v bodočem delali vsi brez izjeme, da bomo vsi pridno pridobivali nove člane k našemu društvu. Mene ste poverili za društvenega organizatorja in jaz bom, kolikor mi bo le mogoče, agitiral za pridobivanje in naraščaj članstva, toda ne bom gledal, da bi le za provizijo. Apeliram tudi na vse članstvo, da naj agitira povsod, kjer bo le priložnost, da pridobi kakega novega člana. Ko pridete v dotiko z vašim prijateljem in znancem, nikdar ne pozabite ga vprašati, če je že član našega društva. Sprva se bo mogoče izgovarjal, da nima denarja, ali na kaksibodi način, ko se ga drugikrat opomni, pa bodite prepričani, da bo pristopil.

Ne morem drugače, nego da tu omenim, kar mi že dolgo časa na vesti leži. Pri našem društvu je nek nedostatek pri članih, katerega se pripravljam že dolgo javno povedati, pa zaradi preobložnega dela se marsikaj odloži. Dobro poznam člane in članice našega društva in vem, da imajo otroke premalo zavarovane pri JSKJ. Res je, da so otroci naših članov posebno zdravi, kar dokazuje statistika smrtnih slučajev, odkar je vpeljan otroški oddelek pri JSKJ., to pa naših otrok ne zavaruje zanaprej. S tem se ne moremo mi tolažiti, če smo bili zdravi do sedaj, da bomo tudi zanaprej. Vzemimo primero: Mlad deček, močan, pa gre na vojno, pride krogla, pa najmočnejšega predere in ni ga več. Ravno tako zboli najzdravejši otrok in konec bolezni je dostikrat smrt. Cenjeni sobratje! Naša dolžnost je, da zavarujemo naše otroke pri JSKJ. mesto pri drugih narodnostih. Čitajo se prerokbe, da bo le malo novih moči prihajalo iz stare domovine. Res je, da imamo na vrtu našega društva lepo število mladih cvetlic, katere bujno rasto in vsako leto jih presajamo. Toda, cenjeni sobratje, to ni še dosti, vrt moramo pomnožiti, da ga ohranimo svežega ter razširimo njega prostor, zato je treba vedno in vedno novih moči ter novih članov. Ne pomaga vrtnarju, da bi imel cvetoči vrt vedno, če vsako leto presaja cvetke, ako pa ne skrbi, da zasadi na onih mesto, koje presadi, nove in mlade. Vinogradnik ne bo dolgo pridelaval vina, ako ne bo zasajal mladih in novih trt. Kakor vrt in vinograd, tako je z društvom in organizacijo. Z nami starimi člani pojde še nekaj desetletij, potem pa se bomo počasi, toda gotovo izredili v vrstah. Da se nadomestimo, da ojačimo društvo štev. 61, je naša dolžnost, da skrbimo za naraščaj mladih članov. Vsakega člana ali članice, kdor ima otroke, kateri so stari nad eno leto, je dolžnost, da jih predloži na prihodnji seji ter jih vpiše v društvo. Pristopnina znaša 25¢ in mesečni asesment 16¢. Ako bi pa kdo rad vedel večje podrobnosti, naj se obrne na društveni odbor, ali pa na mene, jaz mu bom drage volje po svoji moči ustregel.

Nadalje sem že prejel veliko pritožb od članov, ki žive izven naselbine Reading, da jim naj vselej pišem, kadar prejmem asesment od njih. Cenjeni sobratje, to je nemogoče. Jaz pišem vselej, kadar opominjam člana, koliko ima za plačati za dotični mesec, ko pa enkrat prejmem svoto, pa ne bom odgovarjal; zato pa naj me nikdo ne šteje za lenega, kajti jaz rad vsakemu pišem, ko pa pišem, pišem le na društvene stroške, nikakor pa ne morem na svoje. Vselej, ko bom pisal, bom pisal, koliko imaš za plačati za ta mesec, kateri pa več pošlje kot za en mesec, pa naj si vsak sam zabeleži. Upam, da vsak dobro ve, koliko dosedaj plačuje; kar se pa tiče po novih pravilih, bom pa to vsakemu v teku tega meseca pismeno pojasnil.

Vse oddaljene člane pa prosim, da mi naj pišejo moje pravo ime, kadar mi pošiljajo poštno denarno nakaznico, ker s tem sem že imel sitnosti. Jaz se vselej podpišem s svojim pravim imenom, in če se imena ne strinjajo, ne morem potem denarja dvigniti, ker me na pošti že dobro poznajo in se večkrat prigodi, da imam več nakaznic in na vsaki se glasi drugače ime. Vsak naj toliko gleda, da napiše pravo ime. S tem boste olajšali delo meni in pa sebi, ker skušnja mi pove, da sem moral že denarno nakaznico nazaj pošiljat na dotičnega člana, ki ni pravega imena podpisal, in potem je še on imel nepotrebne pote, ker je moral še enkrat hoditi na pošto, da se mu je druga nakaznica izdelala.

Nadalje opozarjam članstvo, ko prejmete nova pravila, da jih dobro prečitate in se poglobite v nje, vsaj v one točke, koje bi morali vedeti. Ko prejmete pravila, jih prečitajte in jih hranite na takem mestu, da jih lahko vsaki čas v potrebi najdete. Imel sem že priliko videti, ko so se delila pravila, pa takoj drugi dan sem nahajal že posamezne liste od njih okoli hiše. Priporočal bi, da naj pravila vsak spoštuje. Kakor moramo pravila vpoštevati v posameznih točkah, tako naj jih vpoštevamo tudi v celoti. Pravila stanejo veliko denarja in zraven tega so to naše postave, po katerih se moramo tudi ravnati. Dober kmetovalec ima svoje orodje shranjeno in ga vzame ko ga potrebuje. Priporočal bi članom, da se naj dobro poučijo o točkah v pravilih, kar se tiče bolezni, ker drugače naj vsak sam sebi krivdo pripiše, ne pa meni. Prosim torej, da vpoštevate te moje vrstice. Pravila naše Jednote so veljavna za vsa društva enako in tako so veljavna za vse člane enako. V tem oziru ne delajo nobene izjeme. Vsled tega jih moramo vsi enako vpoštevati, nikakor pa ne tolmačiti vsak po svoje, in sicer drugače kot so v resnici, kajti to bi bilo v njegovo lastno škodo.

Nadalje obljubljam članstvu, da bom jaz vedno deloval na to, da bom ugodil posameznemu, kjer se bo to le dalo. Apeliram pa tudi na vas, da delujete složno na vseh koncih in krajih, ker z dobro voljo se dá vse narediti. Vsak naj premišljuje, predno pride na sejo, da bo kaj koristnega predložil. Glejmo, da bomo v tem letu napredovali bolj kot smo zadnje leto ter da bomo ob koncu leta 1921. ponosni, da se naše društvo podvoji.

H koncu želim vesele božične praznike vsemu članstvu Jugoslovanske Katoliške Jednote, posebno pa članstvu društva št. 61, ter srečno novo leto 1921.

John Pezdirc, tajnik.

Lorain, Ohio.

Kot mladenič, poln nad v svojem sreu, je zapustil pred 22. leti svojo rojstno, toda tužno domovino, očeta in mater, svoje brate in sestre, znance in prijatelje ter šel v tuji daljni svet preko širnega morja v novo domovino z željo v sreu, da si v tujini vstanovi boljše življenske razmere, lepšo bodočnost.. Njemu niti na um ni prišlo, da ta tuja dežela s svojo ogromno razvito industrijo vsebuje tisoče nevarnosti za delavca, da bo tudi on v nji legel v prerani grob.

Bilo je 22. novembra dopoldne, ko se je nenadoma raznesla novica po naši naselbini, da je umrl naš sobrat John Tomažič, član društva sv. Alojzija št. 19 JSKJ. in član društva Planinski Raj št. 35 SDPZ.

Prijela se ga je bolezen pred 6. leti na eni obisti in pred 4. leti in pol je bil primoran pustiti se operirati v Clevelandu v Lake bolnišnici. Gori že omenjena bolezen in sedaj je še ta druga oslabela, tako da ni bilo več pomoči za njega.

Le kar je bilo v človeških močeh, se je John poslužil vsakega sredstva, in še njegova soproga je vse storila, samo da bi še ozdravel. Šel je v toplice v Michigan, kjer je bil 14 dni, potem pa prišel zopet nazaj. Zdravil se je po zdravnikovih navodilih, ali vse zastonj. Dne 1. novembra zjutraj mu je rekel zdravnik, da mora iti v bolnišnico sv. Jožefa.

Najtežje je bilo sedaj, ločiti se od svoje družine, katero je ljubil. Pustil je poklicati svoje še nedorastle otroke, katerim je narekoval, da morajo mamo ubogati. Nato so ga odpeljali v bolnišnico, kjer je bil deset dni, nakar je bil zopet pripeljan na svoj dom.

Nikdar tekom svoje težke bolezni se ni hudo pritoževal, nikdar ni bil v nadlego nikomur. Vdano je trpel. samo za sebe se boječ, da bi s tožbami morda potemnilo lice soproge in otrok ter jih pripravilo k joku in žalosti.

Kolikokrat je rekel: "Da bi mi vsaj Bog dal, da bi živel še pet let, da bi bili otroci odrastli ter preskrbljeni." Toda kadar si človek najbolj želi življenja, tedaj najhitreje ugasne zadnji žarek upanja, da okreva, ter se mora umakniti.

Ostal je pri zavesti do zadnje ure. Prihajali so najboljši njegovi prijatelji in znanci, vsakogar je poznal, ga pozdravil in se poslovil od njega. Dne 22. novembra zjutraj je izgubil glas. Premikal je ustnice, da bi še rad kaj povedal ter milo gledal svojo soprogo in tri nedorastle otroke. Ob pol 8. uri je za večno zaspal.

Najtežje bilo sedaj, da vzame soproga od svojega umrlega moža, otroci od svojega ljubljenega očeta, brat od lastnega brata slovo. Nikdar ne bo pozabljen dan žalosti in bolesti njegove soproge in otrokter njegovega brata in njegovega brata hčeri Mary Tomažič, ki je bil ubit v Srbiji začetkom vojne in katero je umrli John dobil sem v Ameriko dobra dva meseca poprej. Težko je bilo Mary sedaj, ko je videla svojega strica umirati. Tolažba za vse je bila težavna. Gorje je, če umrje mati svojim otrokom, a še hujše je, če umrje oče.

Vest o smrti Johna Tomažiča se je kmalu razširila po naselbini. Društvena odbora obeh društev, katerih je bil ranjki član več let, posebno še uradniki društva sv. Alojzija JSKJ. so preskrbeli, da se pokojniku naredi dostojen pogreb, kakor tudi, da se mu dá nočno in dnevno stražo pri krsti z navzočimi društvenimi zastavami, ki so visele ob njegovi krsti v hiši žalosti.

Pogreb pokojnega se je vršil 24. novembra ob 9. uri zjutraj z mašo zadušnico, kateri so prisostvovali prijatelji in člani društva sv. Alojzija št. 19 JSKJ. ter društva Planinski Raj št. 35 SDPZ. in ga spremili k večnemu počitku. Mnogi člani so ta dan pustili delo, samo da so se mogli vdeležiti pogreba. S tem so dokazali, da znajo ceniti svojega sobrata in pokazali, da nismo samo člani in sobratje po besedi, temveč tudi v dejanju. Društva sta darovala lepe vence iz svežih rož v zadnji spomin.

Hvala društvenim odbornikom za njih trud pri umrlem sobratu. Srčna hvala tudi članstvu, katero je bilo tako vdano in šlo na roko odboru ter mu olajšalo težko in naporno delo v tako naglem času. Zraven tega ste pokazali, da smo primeroma prvi v naselbini, ako je potreba kaj naglo narediti. Srčna hvala, ker so se vsi potrudili, da so šli pokojnika na dom pokropit, kar je naredilo na ostale in druge poseben vtis.

Ko se je razširila vest o smrti John Tomažiča, so prihajali številni venci od njegovih najboljših prijateljev v znak iskrenega in odkritega sočutja, ki so bili v tolažbo njegovi soprogi in otrokom v teh grenkih trenutkih. — Vence so položila sledeča društva: sv. Alojzija JSKJ., Planinski Raj SDPZ., sv. Cirilaa in Metod KSKJ., društvo Bled SNPJ. je pa darovalo svoto $10.00 namesto venca. Hvala vsem društvom! Vence so poslale sledeče družine: Jakob Tomažič, Louis Balant, Fr. Justin, Frank in John Jančar, Al. Virant st. in John Svet. Podarili so vence tudi Jakob Anžur in bordarji svojemu gospodarju. — Hvala tudi prijateljem pokojnega, in sicer Frank Justinu, Alojziju Virantu st., Joe Urbasu, Joe Mileku in John Omahnu, ki so dali brezplačno na razpolago svoje avtomobile sorodnikom pokojnega, ki so ga spremili k večnemu počitku.

Pokojni John Tomažič je bil rojen leta 1881. v vasi Traščine v pališki fari na Dolenjskem. Star je bil 39 let. Tukaj zapušča žalujočo vdovo in tri nedorastle otroke ter enega brata, v starem kraju pa mater in dve sestri.

Ti pa, dragi John, ko smo stoječ pri odprtem grobu v mrzlem zimskem jutru za teboj zrli v mrzli grob in se poslovili od tebe, izginil si nam izpred oči za vedno. Oh, ne za vedno! Tvoj blagi spomin bo ostal med nami, tvojimi sobrati in prijatelji, dokler se s teboj ne snidemo nad zvezdami. Sladko in mirno spavaj v ameriški zemlji!

Za vse rojake, kateri še niso pri nobenem društvu, ali hočejo pristopiti še kdrugemu, je najbolje, da vsak pride na sejo, kjer se bo seznanil z novim plačilom. Naj bi nikdo ne pošiljal za mesec januar mesečnega plačila po otrocih na dom bodisi novega ali starega tajnika. Pridite na sejo vsi ter se seznanite s poslovanjem novega odbora. Želeti je, da boste vsi člani storili svojo dolžnost napram društvu in JSKJ. ter s tem pospešili napredek in mir med članstvom. Upam in želim, da bo vladala prava bratska sloga med nami v novem letu ter da se opuste vse napade, ki so se zadnji čas večkrat pojavili od strani nekaterih članov. To je bilo le v škodo društvu, ne pa v korist. Torej z novim letom se prične novo poslovanje.

Želim zdravo in veselo novo leto 1921. vsem članom društva št. 15 JSKJ. v Indianapolisu.

Louis Rudman,
bivši večletni tajnik.

Naznanila.

Little Falls, N. Y.

Članom društva sv. Jožefa št. 53 JSKJ. v Little Falls se naznanja, da so navzoči člani pri letni seji dne 12. decembra t. l. izvolili v urad sledeče člane: predsednik Frank Dobnik, podpredsednik Josip Miklavec, I. tajnik Ivan Purnat, II. tajnik Frank Masle, blagajnik Alojzij Marošek; nadzorni odbor: Jakob Miheve, Josip Mrzlikar in Frank Gregorka; zapisnikar društva Frank Masle; organizator društva Frank Dobnik. 29 Danube St. Društveni zdravnik je dr. H. W. Vicker, 58 East John St. Kot nova pravila zahtevajo, mora vsak novopristopli član ali članica se dati preiskati društvenemu tajniku. Isto velja v slučaju, ako hoče član ali članica zvišati smrtnino ali podporo. Za vse druge bolezni lahko član ali članica gre h kateremukoli zdravniku. Bolniški nadzornik je Jakob Prestopnik; bolniški obiskovalci pa Ivan Cankar in Ivan Hojan; zastavonoša Anton Urh in Andrej Dobrovoljec.

Sklenjeno je bilo tudi, kadar kateri izmed članov ali članic umrje, da se vsak član vdeleži pogreba ter s tem izkaže pokojnemu zadnjo čast. Kazen za nevdeležitev pogreba je $1.00, katera svota gre v društveno blagajno. Bolni člani in člani, kateri se ob tistem času nahajajo na potovanju, so kazni prosti; kazen seveda se naloži le tistim članom, kateri so deležni društvene podpore, ne pa onim, kateri so toliko oddaljeni, da se jim društvena podpora ne izplačuje.

Toliko v pojasnilo glede glavnih stvari. Za vse drugo prosim, da se od sedaj naprej obrnete na novoizvoljenega tajnika Ivana Purnat. 26 Douglas St., Little Falls, N. Y., kateri vam bo drage volje pojasnil vse. Obenem prosim vse člane društva, da gredo novemu tajniku na roko, kajti stvari, katere ima tajnik, niso tako lahke, kakor si jih nekateri člani predstavljajo.

Društvu želim obilo napredka ter voščim vsem skupaj vesele božične praznike in srečno novo leto. Pozdrav vsem Slovencem in Slovenkam širom Amerike.

Frank Masle, tajnik.

VABILO.

Društvo sv. Jožefa št. 53 JSKJ. v Little Falls, N. Y., je sklenilo na letni seji dne 12. decembra, da se tudi letos priredi božično drevo v prid malim otročičem. Zatorej ste vabljeni vsi Slovenci in Slovenke, da se vdeležite božičnega večera ter pripeljete s seboj svoje male, da se bodo razveselili, ko jim bo sveti Miklavž prinesel raznovrstne stvari. Igrala bo tudi slovenska godba prelepe božične pesmi. Vstopnina bo 25¢ za pokritje stroškov.

Obenem se pa tudi prav vljudno vabi vsa tukajšnja slovenska društva, da se vdeleže veselice na Silvestrov večer to je 31. dec., za kar se društvo že vnaprej prav lepo zahvaljuje. Igrala bo tudi slov. godba vesele poskočnice. Torej naj nikdo ne zamudi vesele prilike, kajti le malokdaj se skupaj veselimo. Vstopnina za vsakega moškega je 25¢; ženske in otroci so vstopnine prosti. Veselica se prične ob 7. uri zvečer. Na veselo svidenje 31. dec.!

Frank Masle, tajnik.

Pittsburgh, Pa.

Članom društva sv. Štefana št. 26 JSKJ. v Pittsburghu se naznanja, da se vrši društveni zabavni večer dne 27. dec., to je v pondeljek po Božiču. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Zato se prosi vse člane in članice, kakor tudi njih znance, da pridejo točno ob omenjeni uri v K. Slov. Dom na 57. in Butler cesti. (V hot dvorano so stranska vrata.) Rojaki! Kateri želi prisostvovati temu večeru, naj si preskrbi vstopnico pri društvenih članih ali pa pri tajniku društva. Vstopnice za moške so po $1.00 in za ženske 50¢. Ta večer bo jako bogat z domačimi pristnimi požirki, kakor tudi z najfinejšimi vsakovrstnimi jedili, za katere bodo skrbele naše dobre članice. Na tej zabavi bo tudi sodelovalo slovensko pevsko društvo "Prešeren" z najnovejšimi slovenskimi pesnimi; igrala bo tudi starokranjska godba. Torej na svidenje 27. dec. ob 7. uri zvečer.

Dne 19. decembra se je vršila glavna letna seja društva sv. Štefana št. 26 JSKJ., na kateri se je premenilo nekoliko društvena pravila, katera bodo objavljena v jednotinem glasilu meseca januarja 1921.

Na tej seji so bili izvoljeni sledeči novi uradniki za leto 1921.: predsednikom Anton Zbašnik, podpredsednikom Frank Gerlovich, tajnikom in zapisnikarjem Jos. Pogačar, blagajnikom John Balkovec; nadzorniki: Jos. Leban, John Varoga in Fr. Pugne; bolniški nadzornik Louis Kompare; organizator Jos. Pogačar; zastavonoša Anton Renko; vratar John Smrdel. Društveni zdravnik je dr. Martin Barr.

Joseph Pogačar, tajnik,
5307 Berlin Alley, Pittsburgh, Pa.

Uniontown, Pa.

Članom društva sv. Roka št. 55 JSKJ. naznanjam, da je bilo sklenjeno na seji 28. novembra, da meseca decembra ne bo seje, ker ima priti seja na sv. Štefana dan. Članstvo se je izreklo tako, da preložimo sejo na prihodnji mesec januar, za mesec december bo pa blagajnik založil svoj denar za asesment, ki bo razpisan za december. Na seji 28. novembra je bilo predlagano, da pobiramo dvojni asesment, ali žal, izmed 72 članov in članic nas je bilo na seji samo 10 članov. Ker je vsakemu znano, da bo treba pregledati knjige in izbrati nove uradnike za leto 1921., ste prošeni vsi, da se vdeležite seje, ki se bo vršila 23. januarja v navadnih prostorih. Katerega ne bo na to sejo, bo suspendiran za en mesec.

Z bratskim pozdravom
Louis Grame, tajnik.

Indianapolis, Ind.

Društvo sv. Jožefa št. 45 JSKJ je imelo svojo letno sejo dne 12. decembra. Ob tej priliki se je vršila tudi volitev uradnikov za l. 1921. Izvoljeni so sledeči: predsednik Frank Deželan, podpredsednik Jos. Može, I. tajnik Louis Komlave, II. tajnik Anton Rudman, blagajnik John Škoda, zapisnikar Jos. A. Zore ml.; nadzorniki: Frank Turk, Geo. Hribernik in Frank L. Lampert; reditelj; reditelj društva John Kovač; poslanec Martin Dimc; vratar John Huter; zastavonoše: narodne Martin Lampert in John Deželan, društvene Frank Gradiša in Jos. Gole. Društveni zdravnik je dr. Frank McCool.

Ob tej priliki se opozarja vse člane tega društva, da se kolikor mogoče polnoštevilno vdeleže prihodnje seje dne 9. januarja, kajti znano je vsem, da bodo asesmenti zvišani. Vsled tega je potrebno, da pristopijo k slovenskim društvom, ker v njih se skrbi za člana, če le plačuje prispevke in izpolnuje jednotina pravila; društvo tudi počaka za kak asesment, kar se pa ne zgodi pri ameriških zavarovalnicah.

V slučaju bolezni se človek najrajše obrne na rojake, zlasti še, če ima sobrate, ki skrbijo, da mu olajšajo skrbi in bolečine.

Neizprosna smrt sicer sama skrbi za listek na oni svet, truplo pa pusti, kjer mu je prestrigla nit življenja. Zato skrbimo sami vnaprej, da se naši zemski ostanki dostojno položijo k zadnjemu počitku in da zapustimo nekaj pomoči svojim dragim, ki bodo morebiti v potrebi.

Vsem članom in članicam naše JSKJ. želim zdrave in vesele božične praznike ter srečno novo leto.

Louis Balant,
glavni podpredsednik JSKJ.

Protest.

St. Louis, Mo.

Na redni seji društva sv. Alojzija št. 87 JSKJ. dne 12. decembra je bilo sklenjeno, da se ostro obsoja glavne uradnike in delegate 11. redne konvencije v Chicagi, Ill.

1. Zaradi povišanja dnevnic od $6.00 na $8.00, ker vsak delegat je poprej vedel, kakoršne dnevnice so bile sprejete na 10. redni konvenciji. Resnica, da so se življenske potrebščine zvišale v zadnjih štirih letih, ali vpoštevati moramo, da so rojaki in člani JSKJ. postregli delegatom za majhen denar ali v več slučajih zastonj, tako da niso imeli takšnih izdatkov, kakor je bilo vpitje.

2. Da se je delegatom še zraven plačalo za spalne vozove.

3. Poleg teh velikih stroškov so plačali vožnjo delegatom, kateri so imeli pass (ali zastonj vožnjo) od kompanije, za katero delajo.

4. Ker so se tako velike nagrade dajale uradnikom in odbornikom Jednote poleg $8.00 dnevnic in letne plače.

Težko pričakujemo računa od konvencije.

Za društvo sv. Alojzija št. 87 JSKJ.:
Michael Gabrijan, predsednik.
Louis Praprotnik, tajnik.
John Žgur, blagajnik.
(Pečat društva.)

VOŠČILA.

Pittsburgh, Pa.

Vesele božične praznike in veselo in srečno novo leto želim članom in članicam JSKJ., kakor tudi svojim znancem in prijateljem.

Joseph Pogačar,
tajnik društva sv. Štefana št. 26.

Collinwood-Cleveland, Ohio.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem članom in članicam društva sv. Janeza Krstnika št. 71 JSKJ., kakor tudi vsem bratom in sestram naše dične organizacije JSKJ. Želim vam veliko uspeha v prihodnjem letu.

Frank Rupert,
tajnik društva št. 71 JSKJ.

VSEM, KI SPADAJO POD MOGOČNO OKRILJE J. S. K. J. ŽELI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
URED. "GLASILA"

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Zadnji teden je poslalo več tajnikov društev JSKJ. društvena naznanila za seje, vršeče se 19. decembra. Akoravno so poslali pisma po "Special Delivery", naznanila nismo mogli več objaviti, ker so pisma dospela v četrtek 16. decembra, ko je bilo glasilo že tiskano. Tajnike opozarjamo, naj pravočasno pošiljajo društvena naznanila, ne pa v zadnjem trenutku.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

M. M. R. — Vi ostanete še vedno naš zastopnik. — Naročnina za člane JSKJ. je $5.00 za eno leto, $2.50 za pol leta. Pozdrav!

John Derčar, upravnik.

Božični večer Vandamma.

Francoski spisal Paul Ginisty.

Tretjega Nivose (snežni mesec) leta III., krog enajste ure predpoldne, je stopil žaloben sprevod v mesto Breda, katero so takrat držale čete divizije Vandamme-a.

Sprevod, sestavljen iz jetnikov so spremljali dragonci. Iz izmučenega stanja ljudi je bilo razvidno, da so imeli za seboj velikanske napore, kajti niti udarci niti pretnje niso mogle pospešiti njih korakov. Vlekli so se naprej v snegu, katerega je nepričakovano tajanje spremenilo v brozgo. Ta brozga jih je obškropila od glave pa do nog. Kdo bi spoznal pod tem plaščem blata sijajne uniforme, dolmane in modre hlače kavalirjev Krone, ki so se prejé nahajali pod povetjstvom grofa de Bussy? Večina teh ljudi je obstajala iz mladeničev. Izvanredni napori pa so postarali njih obraze, ki so bili nekoč ošabni in evetoči.

Ti Francozi ki so stavili stvar kralja nad stvar dežele in ki so se borili v vrstah sovražnikov, so bili ravnokar privedeni v Bredo, da se jih tam sodi. Prišli so iz severa, iz Nieuporta in Bois-le-Duc prostovoljci zbora lojalnih emigrantov ali legije iz Damaska, ki je bila pozneje razpršena in prisiljena stopiti v plačano službo Holandske. Ti ljudje so doživeli veliko ponižanje, ki je obstajalo v tem, da so slabo postopali z njimi oni, za katere so tvegali svojo kri v bitkah proti armadam republike. Bridka ironija njih usode jim je prišla prav posebno do spoznanja, ko so se pričeli zavedati dejstva, da so njih sovražniki možje, ki so govorili njih lastni jezik.

Sredi tega žalostnega sprevoda se je nahajal voz, napolnjen z umazano slamo, na kateri so ležali ranjeni in umirajoči. Med njimi je bila tudi neka mlada ženska, oblečena v cunje, dočim so njeni dolgi lasje viseli navzdol preko golih ramen. Tej ženski je manjkalo stoicizma večine njenih tovarišev. Neprestana pomanjkanja in bridke in mučne izkušnje so zlomile njen pogum. Solze so ji tekle po licih navzdol ko je stopil sprevod v mesto. Prevela jo je groza in padla je v nezavest.

Sprevod se je ustavil pred mestno hišo, kjer se je nahajal glavni stan generala Vandamme. — General je stal pri oknu ter se oziral na žalostni sprevod, ki se mu je prikazoval spodaj. Bil je to surov vojak, ki je občutil vso pijanečljivost svobode ter poznal vse burne strasti domoljubja. — V vojni ni poznal nobenega večjega usmiljenja za druge kot ga je poznal za samega sebe in vedno je bil prvi, ki je dospel v okroženje nevarnosti. Nikakega okusa pa ni imel za represalije po izvršeni bitki. To je bila zadeva, katero je prepustil civilnim komisarjem. Njegovega srca ni bilo lahko omehčati. Malo časa je iskal za čustva. Slučajno pa je opazil žensko, ki je omedlela in v svitu bakelj se je oziral nanjo z neke vrste sočutjem.

Ujetnike so potisnili pod stebrovje palače. One, ki so bili na vozu, so prevedli v neki, v bližini se nahajajoči hlev, kjer je bilo vsaj na razpolago nekaj sveže slame. Možje petega pariškega bataljona, katerim je bila poverjena žalostna služba, pa niso bili vajeni opravljati dela ječarjev. Niso natančno prešteli jetnikov. Pozabili so na žensko, ki je ležala na vozu. Molk je padel na trg.

— Uboga stvar je mrtva, — si je mislil Vandame.

Vrnil se je proti svoji mizi ter se sklonil nad zemljevide, ki so ležali tam, kajti imel je v mislih eno onih presenetljivih ekspedicij, radi katerih je bil slaven, — v smeri proti Arnhem in Cleves. Par minut pozneje pa je čul krik, ki je prihajal z dvorišča palače, izpremenjenega v ječo. Vstal je ter odprl okno.

— Ah, — je rekel, — to zveni kot cerkveno petje.

Glasovi, ki so postali med tem močnejši, so dospeli do njega in razločil je besede himne:

— Qui natus est ex Virginie,

— Jesus, tibi sit gloria!

General Vandame ni bil bogve kakšen izvedenec v latinščini. — Spomnil pa se je časa, ko je kot deček pel na koru v Casel.

— Ah, — je vzkliknil, — to je božična himna iz starih dni praznoverja.

Tretji dan meseca Nivose je bil 24. december po starem redu. — Zvesti svoji veri so emigrantje ki naj bi stopili naslednji dan pred revolucionarni tribunal, zapeli svojo božično pesem.

— Ubogi ljudje, — si je mislil Vandame. — Žalostne praznike imajo.

Bil je že pripravljen da zapre okno, ko je padel njegov pogled zopet na voz. Zdelo se mu je, kot da se je mlada ženska, ležeča na njem, nekoliko premaknila.

Poklical je nekega starega kavalerista, La Pique, ki je vedno spal pred vratmi generalove sobe pripravljen, da sprejme povelja.

— La Pique, — je rekel, — ti vidiš ta voz. Na njem boš našel žensko. Dvigni jo nežno ter jo prinesi sem, a čakaj toliko časa, dokler te nihče ne vidi.

— Kot ukazujete, gospod general.

Par minut pozneje se je vrnil kavalerist v sobo gospoda Vandame, noseč v rokah nesrečno bitje, ki pa je bilo zopet pri zavesti ter se tresno od strahu. La Pique jo je skušal potolažiti na njemu lastni način:

— Rečem vam, da vam ne bo nihče storil nič žalega.

Bil je kot ljudožrec iz bajke, ki je postal naenkrat usmiljen.

— Tiho, — je zakričal general Vandamme, ki se je obrnil proti vojaku. — Posadi jo na stol v bližini ognja ter preskrbi nekaj gorkega vina. Saj vidiš, da se trese od mraza.

General je vrgel svojo zimsko suknjo preko njenih kolen. Ker je razumela, da ji hoče pomagati, se je ozrla vanj s pogledom neizmerne hvaležnosti.

— Prokleti časi, — je rekel general. — Možje jih lahko prenašajo, a bitja kot ste vi, niso bila nikdar rojena za trpljenje.

* * *

Nanovo oživljena od gorkote je pričela jetnica študirati lice generala. Pogosto je izgledal divje, a sedaj je poskušal biti mil.

— Hvala vam, — je rekla s čistim glasom.

— Meščanka, ali si dosti močna da odgovoriš na moja vprašanja? Kdo si? Bodi odkrita z menoj!

Napravila je kretnjo, ki naj bi značila, da nima namena prikriti kako stvar.

— Imenovali so me baroneso de Longvilly. Zapustila sem Francijo pred tremi leti. Nisem vedela da pomenja to zločin. Sledila sem možu, katerega sem ljubila. — Sledila bi mu, kadarkoli bi šel. Bil je ubit v preteklem letu pri Coutrai. Od onega časa naprej sem begala naokrog ter sama ne vem, kje. Koliko sem trpela! Ujeli so me pri Alkmar. To je cela povest.

— To je več kot potrebno, da se vas obsodi, — je rekel general Vandamme.

Madama de Longvilly se je sedaj stresla.

— Koliko ste stara?

— Dva in dvajset let.

General je pričel korakati po sobi gorindoi, zatopljen v globoke misli.

— Premlada je, da umre. In kakšno korist bi imela republika od njene smrti? Dosti je drugih tam spodaj.

Zopet je bilo čuti zvoke božične himne, katero so peli spodaj emigrantje. Zmagoslavje pesmi pa je bilo prepojeno z žalostjo.

Vandamme je zopet pričel:

— Čujte, jaz nimam nikake pravice, da izdajam potne listine Kljub temu pa bom skušal rešiti vas. V par dneh bodo čete zapustile Breda. Do takrat vas moramo skriti. Do takrat pa boste tudi postali toliko močni, da boste lahko zasnovali svoje načrte. — Pustil vas bom odvesti na neko farmo, dve milji od tukaj. Ljudje so pošteni Nizozemci, ki me ljubijo, ker sem bil pravičen napram njim. Dali vam bodo pribežališče. To je vse, kar morem storiti za vas.

Premagana od čustev in kot prerojena vsled upanja, da ji je ohranjeno življenje, ni mogla baronica izpočetka ničesar odgovoriti. Njene lepe oči pa so bile uprte v lice Vandamme-a in v njih se je izražalo več kot bi mogle povedati besede.

General je zopet poklical svojega oprodo.

— Osedlaj dva konja, — je rekel, — a najprvo preskrbi vojaško suknjo in čepico.

La Pijue je prinesel, kar je zahteval general. General je vrgel suknjo preko ramen mlade ženske ter ji posadil na glavo čepico.

— To je edini način, da morete priti danes skozi vrste. La Pique pozna geslo.

Kljub nevarnemu položaju, v katerem se je nahajala, se je morala baronica nasmehniti, ko se je našla v taki čudni opremi. Ta smehljaj pa je več kot plačal usmiljenje, katero je pokazal generál do nje.

— Za vraga, — je rekel, — pozabil sem na škornje.

Vzel je svoje lastne, ki so se sušili poleg ognja ter jih izročil baronici. Njene majhne noge so izginile v njih. General se je moral smejati, ko je videl njeno nežno postavo, ki je izginila v tej vojaški opremi.

— Čeprav nisem bil slab patriot. — je rekel, — vidim sedaj, da Miklavž ni pozabil name. Nisem postavil svojih škorenj k ognju, da obrnem njegovo pozornost nanje. Kdo bi si mislil, da mi jih bo napolnil z lepo aristokratinjo!

ZANIMIVOSTI IZ RAZLIČNIH DELOV SVETA.

Ljudje v različnih deželah imajo različne načine, kako love tigre. Uporabija se pri tem pasti, jame in mreže. Kitajci se baje poslužujejo ogledala, da izvabijo žival v past. Radovednost tigra je vzbujena, ko vidi svojo podobo v steklu in takoj se napoti naprej da preišče skrivnost. Perzijska metoda lova na tigra pa je bolj športu primerna.

Zgradi se sferično, močno spleteno kletko iz bambusa s presledki po par inčev med posameznimi drogi in to v bližini mesta, kjer se ponavadi potika tiger. — Ta kletka je trdno in varno zasajena in pritrjena v tla. V notranjosti zavzame človek, oborožen z ostrimi, koničastimi sulicami, svoje stališče ponoči in sicer v družbi psa ali pa koze.

V primernem času se tiger približa in če dotični človek spi, ga vzbudi žival, ki se nahaja pri njem. Potem, ko se je tiger nekaj časa brezuspešno potikal okrog kletke ter vohal, kje bi našel uhod, se končno vzravna pokonci ob kletki. To ugodno pozicijo tigra porabi človek, ki se nahaja v notranjosti kletke ter usmrti tigra z dobro namerjenim sunkom.

* * *

Sovjetska vlada skrbi dobro za svoje umetnike in prav posebno za pevce in pevke. Z denarjem katerega dobi pevec, si lahko privošči luksurijoznosti, katere je v sedanjem času kaj težko dobiti v Rusiji. Lahko zauživa kokoši, jajca in bel krûh ter ima prosto stanovanje v tej ali oni palači, ki je bila preje last kakega velikega kneza.

Racije, ki so odločene za umetnike, zdravnike, igralce, komponiste in žurnaliste so slednje: — 25 funtov moke na mesec; tri funte surovega masla na mesec; tri funte sladkorja na mesec; pol funta tobaka in 500 cigaret na mesec; petnajst funtov riža in osem funtov rozin.

Žena umetnika, ki sama ne proizvaja ničesar, dobiva racije navadnega delavca, namreč šest tisoč rubljev na mesec, pol hlebca kruha ter prost obed vsaki dan.

Vsak prostor zabave je otvorjen za otroke brez vsakega pridržka. Plesalne dvorane nekoč slavnih hotelov v Petrogradu so sedaj zabavišča za priprosti narod.

Divjanja arditov.

Veliko vznemirjenost je v jugoslovanskih krogih vzbudilo to, kar počenjajo arditi na ozemlju od postaje Sv. Kuzma do Sušaka ter v baroški luki, ki pripada Jugoslaviji. Arditi so na železnici pri Sv. Kuzmi - Sušak vzeli 17 tračnic iz proge. Podobno so napravili na progi pri Brajdici in pri Sušaku. V baroški luki demontirajo moderna dvigala. Luka Baroš je na več mestih podpod dva železn amasto, ki spajata sušaško stran delte z baroško luko. Največje razburjenje je pa vzbudila vest, da nameravajo arditi podminirati tudi predor, ki spaja reško progo iz Sušaka v baroško luko, ker bi bila vsled tega onemogočena naša neposredna zveza z baroško luko.

Ogias v listu.

Izgubljeno. — Žena lepa. Čuje na ime Lucy. Zadnjikrat so jo videli na Broadwayu. Dobra nagrada. Dobre kuharice težko dobiti. — Osamljen.

MESEČNI PREGLED MED DRUŠTVI IN JEDNOTO ZA OKTOBER 1920.

	DOHODKI						IZDATKI			
1	255.73		4.44	178.45	1.00		439.62		103.00	103.00
2	182.16		3.56	161.80	1.00	1.50	351.02		98.00	98.00
3	73.38		1.60	57.65	1.00		133.63			
4	62.29		1.42	55.55			119.26		43.00	43.00
5	71.88		1.28	60.45		.25	133.86		78.00	78.00
6	51.46		1.14	60.70	1.00		114.30		15.00	15.00
9	269.49		5.02	177.60			452.11	500.00	239.68	739.68
11	51.53		.96	33.60			86.09			
12	99.19		2.12	95.05	4.00		200.36		113.00	113.00
13	83.19		1.86	75.35		.25	160.65		64.00	64.00
14	51.22		1.84	23.70			75.76			
15	101.02		1.98	68.55			171.55		102.00	50.00 152.00
16	99.78		2.26	92.80	2.00	.50	197.34		37.00	37.00
18	226.13		4.56	170.75	2.00	.25	403.69		117.00	117.00
19	131.60		2.58	105.20		.25	239.63			
20	108.98		2.24	95.25		.25	206.72		170.00	170.00
21	104.13		1.98	68.35			174.46		52.00	52.00
22	127.17		2.02	64.50			193.69			
25	191.56		3.56	146.90	1.00		343.02		274.00	274.00
26	105.20		2.00	74.95	2.00		184.15	1000.00	38.00	1038.00
27	42.32		98	45.70			89.00		33.00	33.00
28	29.54		56	24.60			54.70		28.00	28.00
29	96.54		2.04	68.55			167.13		51.00	51.00
30	206.80		3.92	165.50	1.00		377.22		94.00	94.00
31	116.80		2.32	82.60			201.72			
32	73.29		1.38	56.75			131.42		58.00	58.00
33	100.60		2.62	81.95			185.17		14.00	14.00
35	72.47		1.46	61.45		.25	135.63		105.33	105.33
36	225.55		4.40	219.50	1.00	.75	451.20		129.00	129.00
37	444.45		8.48	342.30	1.00	.25	796.48	1000.00	488.00	1488.00
38	52.55		98	42.10		5.00	100.63		17.00	17.00
39	123.16		2.18	101.20		.25	226.79		91.85	91.85
40	123.79		2.54	79.55			205.88		88.00	88.00
41	38.67		86	31.20			70.73		64.00	64.00
42	108.55		1.94	80.30	2.00	.25	193.04	1000.00	69.00	1069.00
43	45.26		84	32.15			78.25			
44	67.28		1.32	58.30			127.10		26.00	26.00
45	151.63		3.24	127.45			282.32		64.00	64.00
47	83.60		1.50	48.30			133.40		20.00	20.00
49	95.52		1.68	73.35	1.00		171.55		49.00	49.00
50	39.37		90	40.65			80.92			
51	29.07		58	25.85			55.50		10.00	10.00
52	80.71		1.72	61.90		.2	144.48			
53	120.24		2.74	98.20	3.00	.25	224.43	500.00	50.00	550.00
54	50.38		70	27.65			78.73			
55	66.49		1.42	60.90	1.00		129.81		27.00	27.00
57	53.89		1.18	53.35			108.42			100.00 100.00
58	82.28		1.58	61.40			145.26		49.	100.00 149.00
60	49.67		84	38.10			88.61		10.00	10.00
61	55.43		1.28	65.75			122.46			
64	28.64		48	19.95			49.07			
66	94.79		1.50	63.60	3.00		162.89		43.00	43.00
68	61.64		1.06	41.00		.25	103.95		25.00	25.00
69	44.95		80	34.40		.25	80.40			
70	61.92		1.40	67.40		.25	130.97		21.00	21.00
71	134.94		2.66	125.25			262.85		87.27	50.00 137.27
72	27.30		48	16.85			44.63			
75	55.04		1.26	62.25			118.55		88.00	88.00
76	41.49		80	26.95			69.24			
77	65.81		1.30	56.20			123.31			
78									16.00	16.00
79	18.38		36	16.25			34.99			
81	34.50		70	41.50	1.00	.25	77.95		45	50.00 95.00
82	70.50		1.50	60.20			102.29			
83	16.92		38	20.30			37.60			
84	63.47		1.12	41.95			106.54			100.00 100.00
85	124.15		2.36	101.65			228.16			
86	39.46		76	31.90			72.12			
87	22.26		66	28.70		.25	51.87		7.00	7.00
88	66.45		1.22	38.82			126.52		28.00	28.00
89	48.21		1.10	46.85	1.00	.25	97.41		30.00	30.00
90	18.92		42	19.95			39.29			
92									14.00	14.00
94	152.73		2.72	102.00			257.45	500.00	45.00	545.00
99	47.48		1.00	37.20			85.68			
100	16.76		34	16.15	2.00		35.25			
101	36.39		54	31.65			68.58			
103	62.58		1.36	63.75		.25	127.94		38.00	38.00
104	28.03		72	33.25	1.00		63.00			
105	60.28		1.10	55.10			116.48		98.00	98.00
106	35.19		66	38.00	3.00		76.85			
107	10.65		22	11.20			22.07		123.00	123.00
108	44.47		1.04	44.35			89.86		34.00	34.00
109	29.38		54	24.50		.25	54.67		90.00	90.00
110	98.02		1.64	91.60			191.26	1000.00	100.00	1100.00
111	52.77		84	33.75	1.00	..	88.36		28.85	28.00
112	30.24		54	23.00			53.78			
114	114.18		2.36	123.90			240.44			
116	59.45		1.38	43.65			104.48		62.00	62.00
117	21.60		40	18.80		.25	41.05			
118	17.27		24	8.80			25.51		26.45	26.45
119	15.80		46	21.85			38.11			
120	44.87		86	43.85			89.58			
121	31.62		60	27.05			59.27		31	31.00
122	81.18		1.44	80.20	3.00	10.05	181.87		26	26.00
123	33.72		54	32.00			66.26			
124	25.55		72	37.00			63.27	1000.00	50.00	1050.00
125	32.75		66	47.75	1.00		82.16			
126	17.93		42	25.55			43.90			
127	22.42		52	37.25			60.10			
128	63.04		10	65.35	5.00		134.49		16.00	16.00
129	26.52		60	33.60		.25	60.37			
130	11.73		36	17.75			29.84		18.00	18.00
131	11.34		20	12.50			24.04			
Za sept.	49 97.49	64.10	1.66	8.30			171.55			
Za sept.	111 54.95	30.40	84	4.20			90.39			
	8001.20	94.50	156.84	6505.10	47.00	23.05	14827.49	6500.00	4318.58	500.00 11318.58

Opomba: Prva številka znači število društva, druga smrtninski sklad; tretja bolniški sklad, četrta sklad za onemogle, peta stroškovni sklad, šesta pristopni-na, sedma ramo, osma skupaj, deveta smrtnina, deseta podkodnina; enajsta onemoglost, dvanajsta skupaj.

---

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjam žalostno vest, da nam je umrl dne 13. decembra t. l. ljubljeni mož in oče

JOE FINC,

star 42 let, doma iz Mokronoga na Dolenjskem.

Ranjki je bolehal par let; vse, kar je bilo mogoče, smo storili, da bi ozdravel, toda vse zdravniške pomoči so ostale brezuspešne. Pripadal je k društvu sv. Alojzija št. 36 JSKJ. v Conemaugh, Pa. Pogreb se je vršil dne 15. dec. na hrvatsko pokopališče.

Pogreba se je vdeležilo veliko ljudi, za kar jim izrekam na tem mestu mojo najlepšo zahvalo. Hvala lepa za krasne vence Mr. M. Krebelnu in John Škufci. Lepa hvala tudi Mike Bogoviču za njegovo vljudnost in naklonjenost, katero nam je izkazal za časa bolezni in po smrti našega soproga in očeta.

Ranjki zapušča tukaj mene žalujočo ženo, sina Franka, starega 11 let, Ano 8, Frančiško 7, Marjeto 4 in Josipino 22 mesecev. V stari domovini zapušča brata in mater, tukaj v Ameriki pa nekje sestro omoženo Škerjanc in bratranca Franka.

Dragi, nepozabljeni mož, počivaj v miru, saj pride čas svidenja nad zvezdami!

Žalujoči ostali:
Frančiška Finc, soproga
in otroci.
113 Garson Alley,
Franklin Boro., Conemaugh, Pa.
(23-27—12)

[redacted]

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostno vest naznanjam vsem sorodnikom in znancem, da je dne 4. decembra ob 5. uri popoldne umrl

JAKOB BLATNIK
(podomače Svetanc)

na Aldridge, Park Co., Mont. Bil je član društva sv. Mihaela št. 88 JSKJ. v Roundup, Mont. Pogreb pokojnega se je vršil v torek 7. dec. iz cerkve v Livingstonu, kjer je daroval sv. mašo za njegovo dušo Rev. Jos. Blaerre, ga spremil na pokopališče in napravil vse cerkvene obrede za pokojnim.

Hvala vsem, kateri so ga spremili na pokopališče. Hvala tudi Mrs. Is. Rigler, Paul Rigler, David Rigler, Choly Rigler, Louis Klun, John Klun, Frank Kosec, John Lobe, Frank Kaplan, Frank Lustig in Mary Gornik iz Electric, Mont., ki so ga obiskali ob mrtvaškem odru. Obenem hvala tajniku in blagajniku zgoraj omenjenega društva, ki sta ga prišla spremit iz Roundup, ga obiskala na Aldridge ter mu preskrbela dostojen pogreb. Pokopan je v Livingston, Mont.

Pokojni je bil iz vasi Lipovca pri Ribnici na Kranjskem. Priporočamo ga v molitev in lag spomin. Sorodnikom izrekamo naše sožalje.

Za društvo sv. Mihaela št. 88
JSKJ.:
G. Zobec, tajnik,
P. O. Box 14, Klein, Mont.

Opomba.

Sorodnikom naznanjam, ako hoče kateri kaj izvedeti za pokojnim Jakobom Blatnikom, naj se obrne za pojasnila na zgoraj navedeni naslov tajnika.

[redacted]

V snegu.

Pogorska božična slika.

Pogorje je planinsko selo, blizu tisoč metrov nad morjem. Na ozkem podolgastem griču stoji cerkev, znotraj snažna in lepa, zunaj pa je od ene strani ves beli nakit odstranjen. Izpostavljena je od te strani silnim viharjem, ki prše v deževju kakor plohe ob cerkveni zid in ga ližejo in perejo in drobe tako, da se vsako zimo ob tej strani pokažejo kamni iz zidu, ker je ves omet odpljuskan. Vsako poletje se popravlja, a vsaka zima zopet vse razdere. Zraven cerkve je župnišče in cerkvenikov dom. Sicer pa daleč naokrog ni nobene hiše blizu. Raztresene so po eno, dve, tudi tri ure daleč vse naokoli po gričih in grapah. — Duhoven sameva na tem holmu; štiri do pet mesecev pozimi ni k njemu nobenega soseda. Kadar evili burja okrog voglov in sneži, tedaj tudi ob nedeljah pride komaj dvajset ljudi v cerkev. Radi bi šli, pa ne morejo. Le kak krepak mladenič, kak utrjen mož se prerije skozi metež do cerkve. Pota duhovnova ob zimskem času so huda in nevarna.

Dolgočasno zimsko popoldne je na Pogorju. Težke, debele megle se vlačijo po robeh in mrzla burja piše in se igra s snežinkami. Oglasi se zvon. Trikrat na kratko zapoje.

"Obhajilo", zakliče cerkvenik skozi vrata v župnišče, "na Osojah, je Bregarica zbolela."

Kmalu sta na potu duhoven in cerkvenik. Ako bo šlo vse gladko, bosta ob petih zopet doma. Hitela bosta tembolj, ker je takrat že sveti večer. Vesel je bil duhoven, ko je v poldrugi uri prišel do Bregarja in previdel dobro gospodinjo, ki bi težko učakala božičnega dne.

Ob petih je res prišel domov v najhujšem mrazu od potu ves premočen. Mrak se je vlegel na vrhove in luč je že gorela v sobi, ko se je duhoven vrnil. Peč je bila gorka in ves truden se nasloni na klop ob peči. Mati, ki mu je gospodinjila v samotnem župnišču, prinesla mu je gorkega čaja, da se ž njim pokrepča.

"Huda pot, kaj ne da, dragi Anton?" mu reče, ko postavi čaj na mizo.

"Hvala Bogu, huda, pa potrebna", odgovori duhoven, "morda je že Bregarica umrla. Huda pljučnica, zdravnik daleč, smrt skoraj gotova."

Duhoven izpije čaj ter se nasloni zopet ob klop pri peči. Malo hoče zadremati, da bo okrepčan lažje opravil brevir in polnočnico.

Kako lepe so molitve na sveti večer!

"Gospod, odpri moje ustnice", šepeta duhoven, "in moja usta bodo oznanjevala Tvojo slavo!" In potem nadaljuje: "Danes vedite, pride Gospod in jutri boste gledali njegovo slavo..."

Burja zaevili okoli voglov, okna zašklepetajo in beže snežinke se zaletavajo v okna in padajo na tla.

"Hvala Bogu, da smo doma!" vzdihne duhoven in se zopet zamisli. Gorko mu je in spanec se zopet oglaša pri utrujenem župniku.

"Crastina die delebitur iniquitas terræ, jutrajšnji dan bo uničena krivica zemlje", šepeta in zadremlje...

Nič ne sliši, ko se odpro vrata in ko vstopi mati z lepimi jasličami ter jih postavi na klečalnik. Mati pogleda po sinu, razveseliti ga je hotela z jasličami, pa sedaj vidi, da spi.

"Naj počiva", pravi, "truden je; bo pa potem bolj vesel, ko se vzbudi in vidi pred seboj božične jaslice in polno lučic okrog njih."

Tiho, kakor je prišla, zopet odide po stopnjicah doli v svojo sobo. Ko se vsede, začuje zunaj težke korake in sneg škriplje pod njimi.

"Moj Bog, kaj bo!" vzdihne, ker sluti zopet novo pot za sina. Ob tem poznem večernem času navadno nikdo ne prihaja h gospodu. Vstane in posluša. Koraki se približajo in obstanejo pred vratmi. Nekdo s čevlji buta ob kameniti prag in si otresa sneg s čevljev. Takoj zapoje hišni zvonec.

"Kdo je zunaj!" zakliče mati. "Hitro odprite! Gospod naj takoj pride. Nesreča se je zgodila! Le hitro! Jaz sem, Tone iz malna."

Mati vsa prepla šena odpre vrata in krepak mladenič vstopi v vežo. Obraz mu je rdeč, težko diha in ob njegovih brkah mu nole navzdol cofi ledu.

"Gospod je komaj pred dobro uro prišel domov od obhajila z Osoj. — Ali je nevarno?" reče mati.

"Dva sta se smrtno poškodovala, le hitro! — Saj ne bo tako težko, s seboj imam sani in namesto po ovinkih bova v dolino zdrdrala kar po drči na saneh."

"O, moj Bog! Saj jih do polnoči ne bo nazaj", stoka mati in hiti po stopnjicah klicat gospoda.

"Anton, čuj, nekdo te kliče!"

Pa sin je tako trdno spal, da ga je morala prijeti za roko, da se je vzbudil.

"Deus in adiutorium — Gospod, hiti mi pomagat!" vzdihne duhoven, se vzdrami, pogleda v razsvetljene jaslice in na mater.

"Kaj je?"

Mati se skoro ne upa z besedo na dan.

"Tone iz malna te kliče."

"Povej mu, da takoj pridem."

Mati gre po stopnjicah in vesela je, ker je sin tako voljan.

"Ali sem res zaspal?" Pogleda na uro in se napravi. "Tone iz malna. To je dolga pot. Najprej gori, potem pa globoko doli v grapo. Šest je ura. Poldrugo uro doli, če greva po drči, in tri in pol ure nazaj, torej pet ur; če bo šlo vse po sreči, bom do polnoči lahko doma."

Duhoven hitro stopi v cerkev po Najsvetejše in hajdi: Tone z lučjo naprej, on pa za njim. Eno uro imata navkreber do Razpotja, tam ima Tone pripravljene sani in v pol ure sta pri malnu. Vroče je bilo obema, dasi sta bila oba odeta v sneženo skorjo, ko dospeta do Razpotja. Duhoven se vsede na sani, bil je vajen takih potov, zavije se v suknjo, Tone pa zadaj priklene težko verigo, vrže in pritrdi nanjo debelo plahto, da ne bi sani preveč odskakovale in prehudo drvile v dolino.

In šlo je navzdol kakor blisk. Kdor se je kdaj vozil iz Sv. Lušarij, ve, kako hitro gredo sani v grapo. Čim večja je strmina, tem hitrejše lete sani, le kjer je kak napet porobek, vstavijo se za hip in kmalu zopet zašušte v nižavo, vedno navzdol. Tema je bila in sneg je pokril vse pobrežje; tudi drča je bila s snegom zasuta. V tako visokem snegu Tone še ni vozil s sanmi, tako temne noči tudi še zlepa ni bilo in sani še nikoli niso tako odskakovale. Vendar kakor je Tone poznal ta kraj, morala sta biti kmalu doma. Ko se bližajo sani strmemu porobku, zasadi Tone svoje drze v sneg, sani obstanejo, on pogleda nazaj, pa sani so bile prazne, duhovna ni bilo nikjer...

"Kje je župnik?" vprašuje Tone in zakliče: "Ho—o—oh!"

Odmeval je glas po belem obrežju, toda odgovora ni bilo nobenega. Težko je bilo Tonetu. Krepak je bil in pogumen, a tukaj ga je prevzel strah, kaj bo. Takoj pusti sani na svojem mestu in gre iskat duhovna po saninem tiru.

Noč je še vedno temna in težko mu je gaziti po drči navzgor. Bolj po umu kakor z očmi si določa smer, kamor hoče iti. Najbolj pazi na porobke, kjer sani najbolj odskakujejo. Ob takem skoku je moral gospod pasti s sanij. Pa kako, da ni nič zapazil? Toda kdo bo slišal v tem drvenju, tudi če je kaj zaklical. Od časa do časa se je Tone oglasil. Na neki ravnici pa zapazi kamen in se spomni, s kako silo so ob njem na potu navzdol odletele sani. Tam se vstopi in zopet vpije. Ko gleda po snegu, opazi na njem drobno, črno stvar. Res, bil je klobuk duhovnov.

No sedaj on ni daleč odtod, si misli Tone in zopet zavpije. Kot odgovor začuje slab glas:

"Pomagajte!"

"Tu sem, gospod! Kje pa ste?"

"V snegu ležim, a ne morem se ganiti, ker imam zlomljeno nogo."

Tone takoj opazi duhovna, skoro vsega v snegu.

"Hvala Bogu, da sem vas le dobil! Da, nesreča nikoli ne počiva. Moj Bog, kako prideva nazaj", vzdihne Tone in prime duhovna, kolikor Tonetu mogoče, lepo, župnik pa šepeta molitev in objemlje z rokami Najsvetejše...

* * *

V malnu doli so že silno težko čakali in hodili gledat, kdaj da pride Tone z gospodom. Dva smrtno ranjena sta ležala v malnu pri peči, vsakemu so za silo postljali na enem koncu peči. V visokem snegu sta izgubila sled poti, zašla sta na neko pečino in od tam zdrknila v propad, kjer so ju mlinarjevi našli; zlasti so se bali za enega, da jim kar ne ugasne.

Mlinar stoji pred vratmi.

"Ali nič ne slišiš zvončka?" ga vpraša mlinarica v veži.

"Nič ne slišim. Pa vendar Tone ni zgrešil pravega pota?" reče mlinar.

"Da bi se jima le kaka nesreča ne bila prigodila", dostavi v skrbeh mati.

"Čakaj, sedaj se mi zdi, da nekaj ropota. — Da, koraki so! Toda zdi se mi, da le en sam gre in še ta silno počasi", pravi mlinar.

V tem pa je prišel Tone do vrat, na saneh pa je ležal župnik.

"Kaj se je zgodilo?" vzklikne mlinar.

"Iz sani je gospod padel in si zlomil nogo", odgovori Tone na kratko, dvigne župnika in ga nese v hišo.

Z največjo težavo duhoven previdi oba bolnika; eden je umrl, ko mu je ravno podelil zadnji blagoslov. Ves utrujen se duhoven po dovršenem svetem opravilu zlekne na posteljo in vzdihne:

"Hvala Bogu tudi za to!"

Mlinarjevi takoj prineso snega in ga devljejo na zlomljeno nogo ter hitro pošljejo po zdravnika v mesto.

* * *

Na Pogorju tisto leto ni bilo polnočnice. No, pa saj tudi ljudi ni prišlo veliko, ker jim je branila v cerkev silovita burja. Ljudje so nekaj časa molili v cerkvi ter šli domov, rekoč: "Danes so pa pri nas angeli opravili polnočnico, kakor prvikrat v Betlehemu."

Proti jutru je prišel sel iz malna materi v župnišče povedat, kaj se je zgodilo gospodu na potu. Mati je ono leto imela žalostni Božič.

Tam doli v malnu pa sta ležala dva bolnika in en mrlič.

Dijaški koncert v New Yorku

Po ameriških univerzah in kolegijah se nahaja kakih sto jugoslovanskih dijakov in dijakinj, ki so prišli dovršit svoje visoke študije v Ameriki, nakar se bodo povrnili v stari kraj, kjer bodo imeli jako hvaležno priliko propagirati nekoliko prepotrebnega ameriškega duha.

Ti vseučiliščni dijaki, izmed katerih se precejšnje število nahaja v New Yorku, so se sedaj združili v skupno dijaško organizacijo v obrambo svojih vzajemnih interesov.

Newyorška skupina teh jugoslovanskih dijakov nastopi prvič javno pred jugoslovansko kolonijo v New Yorku **z velikim dijaškim koncertom s plesom,** ki ga priredijo **v nedeljo 26. decembra** ob 8. uri zvečer v dvorani Češkega Delavskega Sokola, 525 East 72nd St.

Program je jako vkusno in umetniško izbran. Naš "Slavec", ki je vedno pripravljen podpirati vsako dobro stvar, je obljubil svoje sodelovanje ter nastopi s svojim mešanim in moškim zborom. Slavček našega "Slavca", Miss Mimi Drčar, tudi nastopi s solo-petjem.

Razun teh točk nastopi virtuozinja na klavirju Miss Podvinec-Garden ter operna tenorja gg. Razlog in Batistič, učenca našega znanega umetnika, opernega baritona Mr. Zaninoviča, ki tudi nastopi. En dijak nastopi z deklamacijo in prof. Altaraz bo izpregovoril o nalogah študentstva. Po koncertu bo ples.

Dijaki so pismeno povabili vsa naša društva v New Yorku, naj jih rojaki podpirajo z obilno vdeležbo na tem koncertu. Ker je dejanska simpatija z akademično mladino ena izmed naših najprijetnejših dolžnosti, nadejamo se, da bodo naši tukajšnji rojaki razveselili nadebudne mladeniče z obilno vdeležbo.

Gospodarstvo.

O KURJEM JAJCU.

Kaj in iz česa je kurje jajce?

"Preprost" kmet ali "preprosta" gospodinja se bosta temu vprašanju smejala, češ to vendar vsakdo ve, saj je odgovor prav preprost: Jajce, ki ga kura izleže, je podolgovato-okrogla reč, obdana z belkasto trdo lupino, pod katero je beljak in sredi njega rumenjak.

Mislečemu in strokovno naobraženemu kmetovalcu je pa jajce veliko več.

Količkaj izobražen kmetovalec bo odgovoril: Jajce pokriva luknjičava lupina katere se spodaj tesno drži jajčja koža, ki na topem jajčjem koncu ne sega do kraja, ampak tvori tamkaj majhen prazen prostor, "jajčjo kamrico"; pod lupino in kožico je gosto tekoči beljak in sredi njega še gostejši rumenjak, ki je z obema koncema jajca zvezan z "rumenjakovima nitkama". Če se ena teh nitk vsled neprevidnega ravnanja pretrga, kar se prav rado pripeti, pa postane jajce klopetec. Beljak obstoji iz v vodi raztopljene beljakovine in ravno tako rumenjak, ki vsebuje vrhutega še precej tolščobe in rumeno barvilo.

Strokovno bolje naobražen kmetovalec ve še več o jajcu: On ve za silno majhen "klicni mehurček" vrhu rumenjaka, v katerem se nahaja prav majčkana "ženska spolna celica", ki je v oplojenem jajcu že združena s še manjšo "moško spolno celico". Vodem beljak in rumenjak obstojita iz različno gostih plasti. Tik pod klicnim mehurčkom je "tvorilni rumenjak", ki se loči od ostalih plasti.

Kemijska sestavina posameznih obstojnih jajčjih delov je v poglavitnem tale:

1. Luknjičava jčja lupina je iz ogljikovo-kisle a apna (apnenca).

2. Podlupinina kožica je iz ogljikovih vodanov in iz strjene beljakovine.

3. Beljak in rumenjak sta iz v vedi raztopljene beljakovine, to šrobe, rumenjakovega barvila itd. ter iz važnih raztopljenih rudninskih snovi, kakor fosforove kisline, apna, železa, kremenika itd

Kratko rečeno: V jajcu se nahajajo vse potrebne snovi, da se more iz njega v treh tednih z valejem razviti novo živo bitje, piščе, ki takoj hodi, vidi, čivka, sanje, raste itd. ter se končno razvije v doraslo žival, ki se z ležanjem jaje zopet naprej razploja.

Jajce je torej nekaj živega, je, enako klenemu semenskemu zrnu, živa kal novemu bitju. Razvoj piščeta v jajcu je velik čudež. Ker brezmiselno mimo njega, zato greš brezmiselno mimo njega, dasi je res čudež, ne pa kakor lokomotiva ,telegraf, brezžični telegraf, aeroplan, itd, kar vse tako rad občuduješ in kar je le plod smotrenega izuma človeške pameti.

Učenjak pa ve o jajcu še več povedati.

Kemik govori o svojstvih koloidne raztopine beljaka in rumenjaka, o njegovih molekulih in atomih, o rudninskih raztopinah itd. On ve, da obstoje atomi iz z elektriko nabasenih elektronov in jonov, ki se kar naprej s silno naglico gibljejo, se med seboj privlačujejo in odbijajo. Veda danes sploh ne pozna kot pričetka vsega vidne mase, ampak le nevidno materijo, ki ji elektrika šele da maso, obliko, barvo itd.

Prav zato ni učenjak nikdar brezbožnik.

Učeni življenjeslovec (biolog) ti a ve o jajcu še kaj več povedati.

Silno drobna ženska celica v jajčjem klicnem mehurčku sestoji iz tvorilnega dela (plasme) in iz celičnega jedra s hromozomi. Delovanje v tej živi celici urejujejo še veliko majša celična 'učinkovalna jedra'. Edinole-le oplojena ženska celica v jajcu je klica bodočemu novemu bitju dočim je vse ostalo le živež za razvoj, rast in izprenembo klice v piščе.

Kokoš prinese na svet v izleženem jajcu le polovico svoje podedovalne mase, druga polovica pride iz polovične podedovalne mase moške celice; zato prinese nova žival na svet vse lastnosti matere in očeta v enaki množini, ki se po posebnih določenih zakonih različno uveljavijajo. S trenutkom oploje je tudi že določen spol bočočega novega bitja in zato so vsa druga domnevanja prazne marnje. To velja za vse živali, ki se po spolu ločene.

Brez znanja nauka o podedovanju ni danes umne živinoreje.

Božič v Rimu.

Svetonočnica se bere v Rimu z največjo slovesnostjo v cerkvi Santa Maria Maggiore. Nekoč je opravljal to mašo papež sam. Istočasno se izkazuje čast na Kapitolju v cerkvi Ara Coeli božjemu detetu, "santissimo bambino". To dete je izrezal neki puščavnik iz maslinovega lesa, a sam sv. Luka ga je pobarval. To dete izpostavijo samo o Božiču in o sv. treh kraljih. Po vseh cerkvah stoje jaslice, okrog katerih moli na tisoče ljudi. V cerkvi Ara Coeli postavijo nekakšno leco v sredi cerkve. Na njo stopi vsako leto o Božiču mlada deklica ter pošilja v jaslice božjemu detetu poljube, hvali njegovo dobroto in jo slavi z veselimi vzkliki. Za njo govori druga deklica, ki konča navadno z nabožno božično pesmijo. Ljudi, posebno otročičev iz celega Rima je ob tej priliki vselej vse polno. Vse se stiska in vsakdo hoče biti pričujoč pri lepih prizorih.

Zakaj so Čehi zastopani v predsedstvu Lige narodov.

Italjanski zakladni minister Schanzer je pojasnil zastopniku čehoslovaškega tiskovnega urada, da je hotela Liga pri volitvah podpredsednikov oddati jedno mesto narodom, ki so bili osvobojeni z lastnim junaštvom. In tako so določili Čeha dr. Beneša za to podpredsedniško mesto, vpoštevajoč čehoslovaški narod, ki je poklican igrati važno vlogo v politiki srednje Evrope.

Rad bi izvedel za mojega brata ANTONA TOMAŽIČ, doma iz vasi Huje na Primorskem, in obenem tudi za mojega prijatelja FRANKA STRLE, doma iz Koritnic na Notranjskem. Nahajata se nekje v državi Maryland. Jaz nameravam v kratkem času odpotovati v staro domovino, zatorej ju prosim, da se mi oglasita na naslov: Valentine Tomažič, Box 547, Sheffield, Pa. (23-24—12)

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družini.

Novi Severov Almanah za leto 1921 je tiskal. Dobite ga pri svojem lekarju, če ga nima ni. Če ga mu dolžite, nam pišite in priložite za 2c poštne znamke.

Varujte svoje otroke

pred vznemirjajočem zimskem kašlju s tem, da imate v hiši vedno

SEVERA'S

Cough Balsam

(prej Severov Balzam za pljučal. Povzroči nagle odpomoč, dela dihanje lahje in naravno in prepreči razvoj komplikacij. V dveh merah, 25c in 50c.

Navadni kašelj, ki ni takoj ustavljen, lahko povzroči resne bolečine, toda

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

(Severovi Tableti proti prehladu in gripi) so zanesljivi za odpomoč pri prehladu v kratkem času, odvajajo resne posledice in preprečijo gripo ali influenco. Po vseh lekarnah. Cena 30c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Rad bi izvedel za naslov svoje hčere MARIJE PETERKA, doma iz Mengša. Od županstva v Mengšu sem dobil sporočilo, da se nahaja nekje tu v Ameriki, kar prej nisem vedel. Cenjene rojake prosim, če kateri ve za njeno bivanje, da mi sporoči njen naslov, za kar bom dotičnemu jako hvaležen, ali pa če sama čita ta oglas, naj se sama oglasi svojemu očetu: John Peterka, 805 High St., Fairport Harbor, Ohio. (23-30—12)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Vsem znancem in prijateljem po širni Ameriki sporočam žalostno vest o smrti najinega brata

IGNACIJA GORENC,

ki je prišel pred dvema mesecema iz stare domovine. Doma je bil iz Drame, fara St. Jernej na Dolenjskem, rojen leta 1891. Ponesrečil se je, ko je prišel z dela domov. Delal je v premogorovu. Ko je prišel domov zdrav kakor ponavadi, si je slekel premogarsko obleko, nakar je hotel nesti v klet posodo z vodo, da bi se opral, toda gredoč doli je zgrešil stopnico in zadel z glavo ob kamnati zid. Dobil je tako poškodbo na glavi, da je čez 13 ur v Memorial Hospitalu v Johnstownu, Pa., v torek 14. decembra za večno zatisnil svoje oči. Bil je član društva "Delavec" št. 59 SSPZ. in slov. pevskega društva "Bled" v Conemaugh, Pa.

Zahvalimo se družini Korošec za krasni venec, kakor tudi prijateljema Ignaciju Škufca in Antonu Gostinčič za krasni venec. Lepa hvala vsem franklinskim fantom, ki so mu kupili za zadnji spomin venec. Zahvalimo se Lojzetu Jakobe, ki je bil njegov prvi prijatelj in daroval v zadnji spomin šopek cvetlic. Nadalje se zahvalimo Miss Mary McGuire, ki mu je tudi podarila šopek cvetlic v zadnji spomin. Iskrena hvala pevskemu društvu "Bled", ki mu je preskrbelo krasni venec, zapelo žalostinke in ga spremilo na hrvatsko pokopališče k večnemu počitku; ravno tako slovenski godbi, ki ga je spremila na zadnji poti. Zahvalimo se tudi vsem tukajšnjim rojakom in prijateljem, ki so se v tako mnogobrojnem številu vdeležili pogreba.

Naj v miru počiva in lahka naj mu bo ameriška zemlja!

Žalujoči ostali:
Louis in Jernej Gorenc, brata.
P. O. Box 728, Conemaugh, Pa.
Frank Martinčič, popolbrat.
V stari domovini:
stariši in sestra.
(23-24—12)

Pozor rojaki in rojakinje!

Od Alpentinkture Vam zrastejo krasni lasje v 6tih tednih. Od Alpenpomade zrastejo v 6tih tednih moškim krasne brke in brada. Revmatizem ali kostibol se ozdravi popolnoma v 6tih dneh. Od Bruslintinkture Vam postanejo sivi lasje popolnoma naturni kakor so bili v mladosti. Zdravilo za rane, opekline kraste, bule, turove, za kurje očesa, bradovice, potne noge, ozebline. Zastarane želodčne bolezni se zdravijo hitro in poceni. Pišite takoj po cenik in Koledar pošljem zastonj.

Jakob Wahcich
6702 Bonna Ave., N. E. Cleveland, O.

Rad bi izvedel, kje se nahaja JANEZ JENC, pedomače Grlj iz Goričic, občina Stari trg. Prosim cenjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, naj mi ga naznani. Ako pa sam bere ta oglas, naj se mi sam javi, ker mu imam sporočiti več važnih reči, ker sem sedaj prišel iz starega kraja. Moj naslov je: John Janežič, Box 55, Ralphton, Pa. (23-24—12)

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 41 let, se želi seznaniti s Slovenko od 35 do 40 let staro v svrho ženitve. Zahteva se, da je skrbna gospodinja in dobra mati in ki si želi svoj dom. Ne oziram se, če ima par otrok. Jaz imam tri otroke, dva fanta in eno punco. Tajnost jamčena. Pišite na: Gen. El., 256 East Prospect Ave., Washington, Pa. (23-27—12)

Začimbe, šelčča in najraznovrstnejša

domača zdravila

katera priporča msgr. Kneipp, imam večno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station NEW YORK CITY.

30

Patenti.

Na zahtevo vam bo poslana brezplačno dragocena knjižica z informacijami o patentih.

Iznajditelji

in drugi, pišite ponjo.

Ime A. M. WILSON je že znano 36 LET in vsaka nam poverjena patentna zadeva bo deležna najboljše pozornosti. Pošljite model ali sliko vaše iznajdbe v pregled.

Pišite danes po slovensko patentno knjižico v slovenskem jeziku na sledeči naslov:

A. M. WILSON INC.
Registered Patent Attorneys
320 Victor Bldg., Washington, D. C.

Naravno zdravljenje.

Jaz sem pravi hrvatski Jugoslovan in morem ozdraviti s svojim čudovitim zdravilom vsako bolezen, tudi tako, ki jo drugi niso ozdravili. Zdravim moške in ženske bolezni v 20 dneh. To je naravno zdravilo, sestavljeno iz raznih bilk in korenin in zagotavljam, da ozdravim vsako tudi zastarelo bolezen v samo par dneh, da ne bo potrebna operacija.

Zato rojaki ne trošite težko zaluženi denar zastonj, ampak obrnite se na svojega rojaka na naslov

Geo Grbavac
1100 EAST 63rd STREET,
Cleveland, O.

KAKO SE UČITI ANGLEŠKO

Vzemite v roke angleško knjigo ali časopis, beležnico (note-book) in angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil dr. Kern. Vsako neznano angleško besedo poglejte v besednjaku, kako se izgovori in kak pomen ima; zapišite neznane besede v beležnico in jih večkrat ponovite. V nekaj mesecih boste imeli lep zaklad besed, katerih bi ne dali za stotine denarja.

Jesenki in zimski večeri so kot nalašč za učenje. Vsaka slovenska hiša bi morala imeti ta besednjak. Naročite ga na sledeči naslov:

Dr. F. J. Kern
6202 St. Clair Avenue
CLEVELAND, OHIO.

Cena besednjaku je $5. — Istotam lahko naročite za $1.25 Zormanove pesmi, ki vam bodo ugajale.

Pozor!

Slovenci, Hrvati in Srbi

ki potujete skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel, kjer dobite najboljša prenočišča in boste najbolj postreženi. Čiste sobe z eno ali dvema posteljama. Prostor za 250 oseb. Domača kuhinja. Najnižje cene.

August Bach 63 Greenwich Street New York, N. Y.

SPOROČILO Z MORJA.

NOVELA.

Angleški spisal Charles Dickens.

8 (Nadaljevanje.)

— Gotovo veste, — je rekel njegov služabnik, — da sem bil nekoč v bankirskem poslu?

— Vem, — je odvrnil kapitan, — in tudi to, da se vam je izpodletelo.

— To ni res, kapitan Jorgan, — je nadaljeval Pettifer. — Bila sva družabnika s svojim bratom. Oglašena je bila prodaja starega pisalnega pohištva pri tvrdki Dringworth Brothers in jaz in moj brat sva šla tja, da nekaj kupiva. Drzno lahko rečem, gospod, da je bila edina stvar, katero sem kedaj dobil od svojega brata ali drugega mojega sorodstva, ki je rajše jemalo kot pa dajalo, ona stara pisalna miza, katero sva kupila in ki je imela veliko razpoko. Moj brat bi mi je sploh ne dal, če bi bila le količkaj vredna.

— Kje je ta miza sedaj? — je vprašal kapitan.

— Well, kapitan Jorgan, — je odvrnil Pettifer, — jaz ne morem reči za gotovo, kje je sedaj. Ko pa sem jo zadnjikrat videl, je bila pri neki zelo lepi ženski v Wapping, kateri sem jo dal v zameno za majhen dolg, katerega sem imel pri njej.

Kapitan ni posvečal dosti pozornosti izvajanjem svojega služabnika, pač pa pozorno zrl v notranjost klobuka. Zelo presenečen in vzradoščen je bil obraz, katerega je končno privlekel na dan.

— Sedaj Tom, — je rekel kapitan, — ko sem prišel prvikrat semkaj, sem govoril z vami glede vaše konštitucijonalne slabosti, tikajoče se solnčarice.

— Da, to ste storili, — je odvrnil Tom.

— In sedaj, — je rekel kapitan, — ali morete priseči, da niste vzeli pisalne mize narazen ter jo uporabili v kako drugo svrho?

— To sem v resnici storil, — je odvrnil Pettifer.

— Bogu naj bo zahvaljeno, — je rekel kapitan, — da je dal v glavo Mr. Pettiferja toliko skrb za njegovo glavo in tako je prišlo do tega, da si je okinčal od znotraj svojo čelado z originalnim listom v knjigi Tregarthena, — in tukaj je

Kapitan je potegnil iz klobuka Mr. Pettiferja listek iz knjige, v katero je nekoč vpisaval Tregarthen. List je bil precej zamazan, a še vedno čitljiv. Kapitan ni mogel storiti ničesar drugega kot udariti se še enkrat po kolenih, nakar je rekel:

— Sedaj je malo po peti uri popoldne in cela zadeva je vzela natančno triintrideset ur in četrt. To je precej hitro.

Vsi so bili vzradoščeni in polni veselja vspričo nepričakovanih razkritij. Dogovorili so se, da bo dobila ves denar hčerka Tregarthena; da bo šel kapitan k Dringworth Brother, kjer bo nanovo ustanovil dobro ime starega uslužbenca tvrdke. Ni treba še posebej omenjati, da je bila Kitty skoro raztrgana kosce, ko je prišla v sobo in da je bil datum poroke zopet nanovo uveljavljen. Kitty in njen ženin sta nato odšla na dom ženinove matere, da pripravita slednjo na prihod kapitana in oba sta izjavila, da je on najboljši med ljudmi na svetu, ki je pripravil srečo vsem.

Umaknila sta se in kapitan Jorgan je potrkal na vrata.

V sobi sta sedeli stara Raybrock in mlada udova in kpitan Jorgan je rekel:

— Ali smem vstopiti?

— Gotovo smete, kapitan Jorgan, — je odvrnila stara ženska. — Prosim vas za odpuščanje za to, kar se je dogodilo preje.

— No, tega ni treba, — je rekel kapitan. — To je popolnoma brez potrebe.

Med tem časom je že sedel na stol, ki je bil postavljen med obema pri ognjišču.

— Res, velikansko smolo sem imel, več kot smolo. Nikdar bi si ne mogel misliti, da bi prišlo do kaj takega.

Vzel je dete z naročja mlade matere ter ga pričel pestovati.

— Prav nič se me ne boji, kot vidite. Jaz ljubim majhne otroke. Jaz sam imam dete, deklico in tej pojem večkrat.

— Kaj pa ji pojete? — je vprašala Margareta.

— To ni dolga pesem, draga moja.

— Silas Jorgan

— Played the organ . . .

— To je vse. Včasih ji pripovedujem tudi povesti, — povesti o mornarjih o katerih se glasi, da so bili izgubljeni, ki pa so se vrnili potem, ko so bila izgubljena že vsa upanja. — Takoj nato pa je pričel kapitan zopet peti:

— Silas Jorgan

— Played the organ . . .

Pri tem je držal svoje oči vprte v ogenj ter nežno zibal dete v svojem naročju. Videl je, kako je prenehala Margareta s svojim delom.

— Da, — je rekel kapitan, ki se je še vedno oziral v ogenj, — jaz si izmišljujem take povesti ter jih pripovedujem otroku Povesti o ladjah, ki so se razbile ob zapuščenih otokih o dolgem čakanju, predno so se vrnili izgubljeni nazaj v civilizirane dežele. To je stvar, ki je vedno zanimiva.

— Silas Jorgan

— Played the organ . . .

V sobi ni bilo nobene luči, z izjemo one, ki je prihajala z ognjišča. Sence noči so že pričele padati na vas in zvezdice so pričenjale polagoma kukati in blesteti na obzorju. Kapitan je čutil, kako so oči Margarete uprte vanj in smatral je za najboljše, da obdrži svoje oči uprte v ogenj.

— Da, — je nadaljeval kapitan, — pripovedoval sem svoji hčerki tudi povesti o bratih, katere je dobra božja previdnost zopet spravial skupaj, — o sinovih, ki so bili vrnjeni njih materam, o možeh ki so bili vrnjeni svojim ženam in o očetih, ki so se dvignili iz globin morja v večjo radost malih, ki so že domnevali, da jim je oče za vedno izgubljen.

Roka Margarete se je v onem trenutku dotaknila njegove in ničesar drugega ni mogel kot ozreti se vanjo. V naslednjem trenutku pa se je njena roka prekamnila na prsi kapitana, — in že je bila na kolenih pred njim, podpirajoča mater, ki je tudi klečala.

— Kaj pa je pravzaprav? — je rekel kapitan. — Kaj pa je pravzaprav?

— Silas Jorgan,

— Played the . . .

Pogledi obeh žensk so bili preveč zanj in ni mogel skončati pesmi, čeprav je bila zelo kratka.

— Mrs. Margaret, — je rekel. — Vi ste svojo nezgodo dobro nosili. Ali bi bila v stanu prenesti tudi dobro srečo, če bi prišla?

— Upam. Ponižno in hvaležno upam.

— Well, moja draga, — je rekel kapitan. — Mogoče bo prišla. Ne prestrašite se. Ali naj rečem besedo?

— Živ?

— Da.

Zahvala, ki je vskipela pri tem proti nebu, je bila preveč za ubogega kapitana, kajti moral je vzeti iz svojega žepa robec ter si obrisati oči.

— On ni dalje, — je nadaljeval kapitn, — kot je koja dežela. Pravzaprav ni dalje kot je njegova lastna dežela. Če pa vam hočem povedati resnico, ni dalje kot v bližini Falmouth. Sploh pa dvomim, da bi bil celo tako daleč. Če bi vedel, da bi bili v stanu prenesti, bi celo rekel, da ga lahko takoj pokličem.

Naloga kapitana je bila izvršena. Odprla so se vrata in dolgo ločeni so bili zopet v objemu.

To je bila dobra prilika za Tom Pettiferja, ki je prišel s kovarcem sveže vode ter jo ponudil ženskam. Med tem časom pa ni delal kapitan ničesar drugega kot se tolkel po svojih kolenih, ki so morala biti brez dvoma modra in zelena takoj naslednji dan.

Ni mogel ostati pri poroki, kajti imel je obveznosti, ki so ga klicala na razdaljo štirih tisoč milj. Naslednjega jutra pa je pozdravljala cela vas in vsakemu posameznemu je moral stisniti roko. Brez vsake izjeme pa je tudi povabil slehrnega, naj ga obišče v Salem, Massachusetts, U. S. A.

Ko je stal tako na mestu, iz katerega je videl zlato sliko mlade ljubezni ter bil prepričanja, da se bo ta zlata slika razvila v celo serijo zlatih let, se je oklenila mala Kitty njegovega vratu ter ga poljubila na obe strani lic, nakar je naslonila svoj lepi obraz na njegova od viharjev otrjena prsa, — vspričo vseh. — kajti sramovala se je, da je kedaj imela kako slabo misel o tem izvrstnem človeku.

Nato pa je zamahnil kapitan trikrat s svojim klobukom v pozdrav, nakar je odšel v spremstvu Pettiferja in svojima rokama v žepih.

Še predno pa so omehčali padli listi treh nadaljnih jeseni tla, se je stiskalo mlado rožnato dete k prsom matere in ime tega deteta je bilo Jorgan Raybrock.

(KONEC.)

Demokratko jugoslovanstvo.

Jesen 1918. v južni Rusiji. Avstrija se ruši, njeni narodi odpadajo, vojaštvo se vali v neredu in zmedi po domovini. Severno od Črnega morja se nahaja izgubljen drobec avstro-ogrske armade, slovenski pešpolk 97. Tam daleč v neizmerni daljavi slovenska domovina, iz katere ni ne vesti, ne pomoči. Odrezani od sveta osamljeni v daljni tujini slovenski fantje ne vedo, kam bi se obrnili, kaj bi počeli. Zaloge živeža pojemajo, blagajne se praznijo, prodajati je treba celo konje, da se zabrani pretečа lakota. Na vzhodu stoje boljševiki, na zapadu rumunska vojska. Negotovost postaja vedno večja, položaj je nevzdržljiv in nevaren. Na čelu pešpolka stoji nadporočnik Milan Plut, velik jugoslovanski patriot. Govori in podnevi govori o Jugoslaviji in o njeni veličini. "Nesebično je treba zanjo delati in njej vse žrtvovati". V žepu nosi več kot 100.000 kron, ki jih je sprejel za polkovno blagajno od prodanega blaga. Glasom pobotnice z dne 7. novembra 1918 je prejel tamreč za blagajno znesek 42,154 kron, glasom pobotnice z dne 7. avgusta 1918 za prodane ovce znesek 112,309 kron, glasom pobotnice z dne 8. novembra 1918 je prejel za deske, ki jih je prodal ukrajinskim židom, 20.000 kron, torej skupaj 174,463 kron. Polk hoče domov in išče primernega pota za povratek v domovino. Dovolj so slovenski fantje krvaveli, dovolj so se klali po celem svetu za tuje koristi. Ker se bliža lakota, je treba napeti vse sile, da se vrnejo na slovensko zemljo. Nadporočnika Pluta je treba poslati v Odeso, da pripravi v Jugoslavijo pot. Z več kot 100.000 kron v žepu, kriči velik Jugoslovan, da rabi 1000 kron za pot, ker nima nič več denarja. Ko se vrne jugoslovanski patriot iz Odese, mora zopet na pot: takrat v Jassy. Zopet kriči in besni, da rabi 500 K za pot; ker nima nič denarja.

Proviantni nadporočnik pešpolka Prohaszka in računski častnik Petrič začenjata slutiti, da skriva jugoslovanski patriot Plut večje svote polkovnega denarja pri sebi in zato ga vprašata službeno za pojasnilo. Jugoslovan Plut pa jima odločno izjavi, da nima nič polkovnega denarja. Toda glej, ko se blagajniške knjige pregledajo, se ugotovi, da niso vpisane v njih svote, ki jih je patriot Plut sprejel. Zato se podata poročnika Jurin in Troha k patriotu Plutu in ga najdeta v kavarni Luisse. — Vprašata ga, ali ma kaj polkovnega denarja. Jugoslovanski rodoljub se vzdigne in izjavi z odločnim glasom: "Ne, nimam ga nič več, imam sicer še nekaj svojega denarja, in mogoče, da je nekaj polkovnega zraven!" Ker je v polkovni blagajni primanjkovalo 160.000 kron, se je zdela cela stvar poročnikoma tako sumljiva, da sta šla še po druge častnike, da bodo priče preiskave. Vsi so se vrnili v kavarno Luisse in tudi je Milan Plut potegnil nenadoma iz žepa zavitek in ga izročil poročniku Trohi ter izjavil: — "Ta denar še imam, koliko je, ne vem". — Častniki pregledajo zavitek in najdejo v njem 3500 rubljev. Preiskujoči častniki pozovejo nato pariota Pluta, naj se ne gane iz Odese, ker mu beg prav nič ne more koristiti.

Nato se vrnejo častniki v vojašnico, skličejo častniški zbor in sestavijo zapisnik. Drugi dan se je izrekel nad jugoslovanskim mučenikom Plutom zapor. Ta okolnost je imela na patriota Pluta čudežen učinek. On, ki je štirikrat javno izjavil, da nima nič polkovnega denarja v rokah, je na enkrat izročil iz svojih rok znesek 50.000 kron in priznal, da je ta denar last polka. To se je zgodilo 9. decembra 1918 v Odesi. Naslednjega dne, to je 10. decembra je izdal polkovnik Živkovič sledeče reservatno povelje: "Na podlagi zapisnika z dne 8. decembra 1918 odobravam, da se obdrži nadporočnik Milan Plut v zaporu pri polku. Častnike in moštvo pa obvezujem, da mu garantirajo osebno varnost. Kaj naj se zgodi nadalje, o tem bode odločeval častniški zbor, katerega sklicujem za danes na večer ob 5. uri popoldne v polkovni pisarni".

Še isti dan popoldne privedejo nadporočnika Pluta iz zapora pred častniški zbor in ga pozovejo, naj pojasni zadevo s polkovnim denarjem. Jugoslovanski mučenik postaja bled, se trese, jezik se mu zatika in končno začne jecljati, da je bil zadnje dni nervozen. Imel sem pri sebi tudi lastni denar in sem se bal, da bi mi tega ne verjeli".

Na podlagi tega sijajnega zagovora je častniški zbor sklenil, da je treba patriota Pluta obdržati še nadalje v zaporu in stvar naprej raziskovati.

Toda mučenik Plut je bil mnenja, da bi nadaljne bivanje v Rusiji bilo zanj izguba in tako je pobegnil iz zapora in pribežal v Slovenijo. Tukaj je postal Milan Plut urednik demokratskega lista "Domovine" in danes sedi mesto v zaporu v uredništvu Žerjavovega lista "Jutro".

Omejitev češkega uvoza radi nedostajanja valute.

V zadnji seji komisije za zunanjo trgovino so sklenili, da se uvoz iz inozemstva radi nedostajanja tujih valut za 2 ali 3 mesece omeji. Omejil se bo zlasti uvoz celih fabrikatov.

* * *

Praznovalo se je tristoto obletnico izkrcanja Pilgrimov v Plymouth . . . Oživljenje puritanskih postav, ki naj bi še bolj skisale življenje, predstavlja eno glavnih točk slovenosti.

SLOVENSKO AMERIŠKI KOLEDAR

Pred par dnevi je izšel naš **"Slovensko-Ameriški Koledar za leto 1921"**. Cena ista kot lansko leto. Glede vsebine in zanimivih slik bo ta izdaja presegla vse dosedanje. Politiko smo v tem Koledarju popolnoma opustili. Ljudje so informirani o političnih vprašanjih iz dnevnega časopisja. Pri čitanju teh sestavkov se bo počal čitatelj v duhu **med zlatoiskalce divjega zapada**, spremljal bo slavne detektive pri **razreševanju najbolj zapletenih kriminalnih vprašanj** ter stopal z znanstveniki po raznih nepreiskanih deželah ter se žnjimi vred čutil naravnim pojavom.

Čitateljem tudi naznanjamo, da bo imel v tem Koledarju svoj posebni oddelek **stari znanec Peter Zgaga**. Da on kremenito pove, kar pove, je vsakemu znano.

Precejšen del je posvečen tudi **zdravstvu, domu in gospodarstvu.**

Kdor ga hoče prej imeti, ga mora prej naročiti. Tiskali ga bomo le omejeno število. **Torej hitro na delo, da ne boste brez Koledarja.**

Naročila sprejema:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt St., New York, N. Y

Odbor dunajskega veletrga

se je sestal in bo imel nalogo da sodeluje pri vseh vprašanjih dunajskega veletrga. Odbor tvorijo zastopniki Nižje Avstrije, dunajske občine, nižjeavstrijske trgovske in obrtne zbornice, policijskega ravnateljstva, zveze zavodov za pospeševanje obrti in 18 zastopnikov industrije, trgovine in obrti, ki jih voli strokovna skupina za zadeve veletrga v društvu Handelsmuseum. Na zborovanju se je dosegel sporazum, da se bo osnovala družba Wiener Messe-Aktiengesellschaft, ki bo podjetja trgovsko izvedla. Določil se je 13 članski pripravljalni odbor, da ukrene vse za ustanovitev družbe potrebno. V svrhe veletrga so že začeli adaptirati dunajske dvorne hleve.

Produkcija sladkorja.

Na Nemškem je bilo letos s sladkorno repo nasajeno 278.652 ha (lani 261.639 ha). Od 1. septembra 1919 do 31. maja 1920 je 269 nemških sladkornih tovaren producíralo 7,077.585 meterskih stotov surovega sladkorja. S tem pokrije Nemčija polovico svoje potrebščine. Na Francoskem se je pridelalo letos za 250,000 ton sladkorja, t. j. 100.000 ton več kot lansko leto. Povišek znači 400 milijonov frankov. Na Ruskem obratuje 221 sladkornih tovarn, ki bodo pridelale okoli 13 milijonov funtov sladkorja in 4 milijone pudov sirupa (1 pud je 16.38 kg.)

Slučaj Casey-a.

Mrs. Casey je bila v bolnici, kjer se je morala pred par dnevi podvreči neki zelo nevarni operaciji.

Mrs. Kelly je prišla, da se informira o zdravstvenem stanju svoje prijateljice.

— Ali udobno počiva? — je vprašala Mrs. Kelly.

— Ona ne, a jaz, — je odvrnil Mr. Casey.

VABILO

na veliko veselico z igro "Iz temnih časov", katero priredi **Slov. Delavski Dom v Moxham-Johnstown, Pa., v petek 24. decembra.** Tem potom vljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz bližnje in daljne okolice, poleg tega pa pripeljite s seboj tudi mladino. Kot vsako leto, tako tudi letos pride Miklavž ter nas obišče na veselici, da razveseli mladino z lepimi darili. Kar se pa teče pijače, bo v izobilju ječmenovca boljše vrste in poleg ječmenovca se bo dobilo tudi kaj za pod zob. Torej še enkrat apeliramo na vse rojake in rojakinje, da se mnogobrojno vdeležе te naši veselice, ki se prične točno ob sedmih zvečer; igra se prične ob 8:30, nato pride Miklavž ob 11. uri, po Miklavžu pa prosta zabava in ples. Igrala bo slovenska Moxham godba iz Moxham. Vstopnina za moške 50 centov, dame so proste. Na veselo svidenje! Direktorij.

VABILO NA VESELICO.

katero priredi **društvo Pomočnik št. 2 SDPZ v soboto 15. januarja** 1921 v Slovenskem Delavskem Domu na **Moxham, Johnstown, Pa.** Tem potom vljudno vabimo vsa sosedna društva, kakor tudi posamezne rojake in rojakinje, da bi nas v obilnem številu posetili. Začetek veselice točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina za moške je 50¢; ženske so vstopnine proste. Svirala bo slovenska Moxham godba. Tudi svetopisemskega izreka se bomo držali: žejne napojiti in lačne nasititi. Torej za vsestransko postrežbo bo izborno preskrbljeno.

Posebno se opozarja člane tega društva, da se vsaki veselice vdeleži. Član, ki se veselice ne vdeleži, plača $1.50 v društveno blagajno. Za ta prispevek pa niso izvzeti ne oddaljeni člani in ne bolniki. Da bo vsem jasno, čisti dobiček te veselice je namenjen za povrnitev dolga v znesku 150 dolarjev našemu sobratu Franku Potočin, katero svoto je posodil društvu za zgradbo Doma. Omenjeni sobrat je bolan že od 26. maja 1920 in je večinoma v bolnišnici.

Za obilno vdeležbo še enkrat najvljudneje vabi Odbor.

(22-24—12)

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, špecialist v Pittsburghu ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali menurčke po telesu v prsih, izpadanje las bolečine v kosteh, pridite in izkusili vam bom kri. Ne čakajte, ker to bo lesen se nalese.

Vse moške bolezni zdravim po o krajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakaj te, temveč pridite in jaz vam za bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolne v krži, in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo

Revmatizem, trganje, bolečine o tekline, srbečico, škrlje in druge ko žne bolezni, ki nastajajo vsled nečistе krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. ure traj do 6. popoldne; ob nedeljah od 9 traj do 2. popoldne.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

CALABRIA	28 dec.	—	Trst
Re d' ITALIA	30 dec.	—	Genoa
ROCHAMBEAU	4 jan.	—	Havre
CRETIC	5 jan.	—	Genoa
LA LORRAINE	6 jan.	—	Havre
PESARO	12 jan.	—	Genoa
CARONIA	15 jan.	—	Trst
BELVEDERE	15 jan.	—	Trst
LA TOURAINE	15 jan.	—	Havre
SAXONIA	18 jan.	—	Cherbourg
PANNONIA	18 jan.	—	Trst
ADRIATIC	19 jan.	—	Cherbourg
IMPERATOR	20 jan.	—	Cherebourg
REGINA	20 jan.	—	Genoa
FRANCE	20 jan.	—	Havre
ITALIA	25 jan.	—	Trst
AQUITANIA	25 jan.	—	Cherebourg
ARGENTINA	29 jan.	—	Trst
LA SAVOIE	29 jan.	—	Havre
ALBANIA	1 febr.	—	Cherbourg
LA LORRAINE	5 febr.	—	Havre
PRES. WILSON	9. febr.	—	Trst
ADRIATIC	16 febr.	—	Cherbourg
LEOPOLDINA	16 febr.	—	Havre

Glede cen za vozne listke in vsa druga pojasnila, obrnite se na zastopnika.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

BELVEDERE
15. januarja
ARGENTINA
29. januarja
PRES. WILSON
9. februarja

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.
Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.
Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

French Line

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LEOPOLDINA	23. decembra
ROCHAMBEAU	4. januarja
LA LORRAINE	6. januarja
LA TOURAINE	15. januarja

POSEBNA VOZNJA NARAVNOST DO HAMBURGA

NIAGARA ..... 5. januarja

Direktna železniška zveza iz Pariza v vse glavne točke Jugoslavije.

Hitri parniki a štirimi in dvema vijakoma. Poseben zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremil, kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na tisoče čehoslovaških vojakov brez vse neprilike.

Za šifkarte in cene vprašajte v

DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C.

ali pa pri lokalnih agentih.

LLOYD SABAUDO

3 State Street New York

Prihodnji odplutje iz N. Y. parnik za Zvijaka RE D' ITALIA — 30. dec.
PESARO — 8. jan.

Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.
Brezplačno vino potnikom 2. razreda.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS WSS

CUNARD ANCHOR LINE

Parnik "CALABRIA" odpluje 28. dec.
v Dubrovnik in Trst
Cena za tretji razred:
DUBROVNIK ..... $125.00 TRST $115.00
in $5.00 vojnega davka.

Parnik "CARONIA" odpluje 15. jan.
20,000 TON.
V NAPULJ
Cena za tretji razred v Trst preko Napulja.... $104.50
in $5.00 vojnega davka.
V vašem mestu je Cunard Anchor agent. Pojdite k njemu.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker imam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato me morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mozulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stara rana, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledvenk, jetrah i. želodcu, rmenica, revmatizem, katar, zlato žilo, sladkost itd.

Uradne ure so: V ponedeljek, sredan in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmača, da vas razumejo. Jaz znam hrvaško in to otroško kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

COLUMBIA GRAMOFONE

OD $35.50 — $350.00
— VELIKA ZALOGA —
PLOŠČ V VSEH JEZIKIH. BREZPLAČNE CENIKE DOBITE PRI:
VICTOR NAVINŠEK, 331 Grove St., CONEMAUGH, PA.